

ברכות ט:

וינצלו את מצרים [...] ור"ל אמר עשאוה כמצולה שאין בה דגים
רש"י

כמו מצולות ים כלומר בתוך התהום אין מצויין דגים אלא על שפת הים היכא דאיכא מזון

ברכות כ:

ר' יוחנן הוה רגיל דהוה קא אזיל ויתיב אשערי דטבילה אמר כי סלקן בנות ישראל ואתיין מטבילה
מסתכלן בי ונהוי להו זרעא דשפירי כוותי

ברכות כג:

ת"ר הרוצה ליכנס לסעודת קבע מהלך עשרה פעמים ד' אמות או ד' פעמים י' אמות ויפנה ואח"כ
נכנס

רש"י

מהלך עשרה פעמים כו'. ובכל פעם ופעם בודק עצמו ויושב אולי יוכל להפנות שההילוך מוריד
הגדולים לנקב

ברכות מ:

ואמר רבא בר שמואל משמיה דר' חייא אחר כל אכילתך אכול מלח ואחר כל שתייתך שתה מים ואי
אתה נזוק תניא נמי הכי אחר כל אכילתך אכול מלח ואחר כל שתייתך שתה מים ואי אתה נזוק תניא
אידיך אכל כל מאכל ולא אכל מלח שתה כל משקין ולא שתה מים ביום ידאג מן ריח הפה ובלילה
ידאג מפני אסכרה: ת"ר המקפה אכילתו במים אינו בא לידי חולי מעים וכמה אמר רב חסדא קיתון
לפת אמר רב מרי א"ר יוחנן הרגיל בעדשים אחת לשלשים יום מונע אסכרה מתוך ביתו אבל כל יומא
לא מ"ט משום דקשה לריח הפה ואמר רב מרי אמר רבי יוחנן הרגיל בחרדל אחת לשלשים יום מונע
חלאים מתוך ביתו אבל כל יומא לא מ"ט משום דקשה לחולשא דלבא אמר רב חייא בר אשי אמר רב
הרגיל בדגים קטנים אינו בא לידי חולי מעים ולא עוד אלא שדגים קטנים מפרין ומרבין ומברין כל גופו
של אדם א"ר חמא ברבי חנינא הרגיל בקצח אינו בא לידי כאב לב מיתבי רשב"ג אומר קצח אחד
מששים סמני המות הוא והישן למזרח גרנו דמו בראשו לא קשיא הא בריחו הא בטעמו אימיה דרבי
ירמיה אפיא ליה ריפתא ומדבקא ליה ומקלפא ליה

ברכות מג:

וי"א אף לא יפסיע פסיעה גסה דאמר מר פסיעה גסה נוטלת אחד מת"ק ממאור עיניו של אדם מאי
תקנתיה להדריה בקדושא דבי שמש

ברכות מד:

ת"ר טחול יפה לשינים וקשה לבני מעים כרישין קשין לשינים ויפין לבני מעים כל ירק חי מוריק וכל
קטן מקטין וכל נפש משיב את הנפש וכל קרוב לנפש משיב את הנפש כרוב למזון ותרדין לרפואה אוי
לו לבית שהלפת עוברת בתוכו [...] תניא ששה דברים מרפאין את החולה מחליו ורפואתן רפואה ואלו הן כרוב ותרדין ומי סיסין דבש
וקיבה והרת ויותרת הכבד

ברכות נד:

ואמר רב יהודה שלשה דברים [המאריך בהן] מאריכין ימיו ושנותיו של אדם המאריך בתפלתו
והמאריך על שלחנו והמאריך בבית הכסא

רש"י

והמאריך בבית הכסא. רפואה היא לו:

ברכות נז:

ששה דברים מרפאין את החולה מחליו ורפואתו רפואה אלו הן כרוב ותרדין וסיסין יבשין וקיבה והרת

ויותרת הכבד וי"א אף דגים קטנים ולא עוד אלא שדגים קטנים מפרין ומברין כל גופו של אדם עשרה דברים מחזירין את החולה לחליו וחליו קשה אלו הן האוכל בשר שור בשר שמן בשר צלי בשר צפרים וביצה צלויה ותגלחת ושחלים והחלב והגבינה והמרחץ וי"א אף אגוזים וי"א אף קשואים

ברכות נח:

מאי זיקין אמר שמואל כוכבא דשביט ואמר שמואל נהירין לי שבילי דשמיא כשבילי דנהרדעא לבר מכוכבא דשביט דלא ידענא מאי ניהו וגמירי דלא עבר כסלא ואי עבר כסלא חרב עלמא והא קא חזינן דעבר זיויה הוא דעבר ומתחזי כדעבר איהו רב הונא ברי' דרב יהושע אמר וילון הוא דמקרע דמגלגל ומחזי נהורא דרקיעא רב אשי אמר כוכבא הוא דעקר מהאי גיסא דכסלא וחזי ליה חבריה מהך גיסא ומיבעית ומחזי כמאן דעבר שמואל רמי כתיב עושה עש כסיל וכימה וכתוב עושה כימה וכסיל הא כיצד אלמלא חמה של כסיל לא נתקיים עולם מפני צינה של כימה ואלמלא צינה של כימה לא נתקיים עולם מפני חמה של כסיל וגמירי אי לאו עוקצא דעקרבא דמנח בנהר דינור כל מאן דהוה טריקא ליה עקרבא לא הוה חיי רש"י

רב הונא אמר. מאי זיקין וילון הוא דמקרע ומתחזי רקיע דרך הקריעה כרומח (ע' תוס')

ברכות נט.

מאי זועות א"ר קטינא גוהא...ורב קטינא דידיה אמר סופק כפיו...ורבנן אמרי בועט ברקיע...רב אחא בר יעקב אמר דוחק את רגליו תחת כסא הכבוד מאי רעמים אמר שמואל ענני בגלגלא...ורבנן אמרי ענני דשפכי מיא להדדי רב אחא בר יעקב אמר ברקא תקיפא דבריק בעננא ומתבר גזיזי דברזא רב אשי אמר ענני חלחולי מחלחלי ואתי זיקא ומנשב אפומייהו ודמי כזיקא על פום דני ומסתברא כרב אחא בר יעקב דבריק ברקא ומנהמי ענני ואתי מטרא

מאי רוחות אמר אביי זעפא ואמר אביי גמירי דזעפא בליליא לא הוי והא קא חזינן דהוי ההוא דאתחולי ביממא ואמר אביי גמירי דזעפא תרתי שעי לא קאי לקיים מה שנאמר לא תקום פעמים צרה והא קא חזינן דקאי דמפסיק ביני ביני

ברכות סא.:

ת"ר שתי כליות יש בו באדם אחת יועצתו לטובה ואחת יועצתו לרעה ומסתברא דטובה לימינו ורעה לשמאלו דכתיב לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו: תנו רבנן כליות יועצות לב מבין לשון מחרך פה גומר ושט מכניס ומוציא כל מיני מאכל קנה מוציא קול ריאה שואבת כל מיני משקין כבד כועס מרה זורקת בו טפה ומניחתו טחול שוחק קרקבן טוחן קיבה ישנה אף נעור נעור הישן ישן הנעור נמוק והולך לו תנא אם שניהם ישנים או שניהם נעורים מיד מת

ברכות סב:

אמר שמואל שינה בעמוד השחר כאסטמא לפרזלא יציאה בעמוד השחר כאסטמא לפרזלא בר קפרא הוה מזבן מילי בדינרי עד דכפנת אכול עד דצחית שתי עד דרתחא קדרך שפוך...דתניא רבן שמעון בן גמליאל אומר עמוד החוזר מביא את האדם לידי הדרוקן סילון החוזר מביא את האדם לידי ירקון

שבת י.

תנו רבנן שעה ראשונה מאכל לודים שניה מאכל לסטים שלישית מאכל יורשין רביעית מאכל פועלים חמישית מאכל כל אדם איני והאמר רב פפא רביעית זמן סעודה לכל אדם אלא רביעית מאכל כל אדם חמישית מאכל פועלים ששית מאכל ת"ח מכאן ואילך כזורק אבן לחמת אמר אביי לא אמרן אלא דלא טעים מידי בצפרא אבל טעים מידי בצפרא לית לן בה רש"י

כזורק אבן לחמת. קשה לגוף ולי נראה לא קשה ולא יפה

שבת לג.

ת"ר ג' מיני הדרוקן הן של עבירה עבה ושל רעב תפוח ושל כשפים דק שמואל הקטן חש ביה אמר רבש"ע מי מפיס איתסי אביי חש ביה אמר רבא ידענא ביה בנחמני דמכפין נפשיה רבא חש ביה והא רבא הוא דאמר נפיש קטילי קדר מנפיהי כפן שאני רבא דאנסי ליה רבנן בעידניה בעל כורחיה ת"ר ד' סימנין הן סימן לעבירה הדרוקן סימן לשנאת חנם ירקון סימן לגסות הרוח עניות סימן ללה"ר אסכרה

שבת לג:

אע"פ שכליות יועצות ולב מבין ולשון מחתך פה גומר

שבת מא.

דאמר שמואל הבלא מפיק הבלא

שבת מא.

דתניא אכל ולא שתה אכילתו דם וזהו תחילת חולי מעיים אכל ולא הלך ד' אמות אכילתו מרקבת וזהו תחילת ריח רע הנצרך לנקביו ואכל דומה לתנור שהסיקוהו ע"ג אפרו וזהו תחילת ריח זוהמא רחץ בחמין ולא שתה מהן דומה לתנור שהסיקוהו מבחוץ ולא הסיקוהו מבפנים רחץ בחמין ולא נשתטף בצונן דומה לברזל שהכניסוהו לאור ולא הכניסוהו לצונן רחץ ולא סך דומה למים ע"ג חבית

שבת נג.

ולא בקמיע אע"פ שהוא מומחה...ומי איכא מומחה לאדם ולא היו מומחה לבהמה אין אדם דאית ליה מזלא מסייע ליה בהמה דלית לה מזלא לא מסייע לה

שבת נג.

בהמה שאחזה דם אין מעמידין אותה במים בשביל שתצטנן אדם שאחזו דם מעמידין אותו במים בשביל שיצטנן...דתני' בהמה שאכלה כרשינין לא יריצנה בחצר בשביל שתתרפה

שבת נג:

זאבים אזכרים נפלי אנקיבות לא נפלי...משום דזקפי חוטמייהו ומסגו כי דוו רש"י

כי דוו. מביטין כאן וכאן לפיכך מתקנאין בהם כסבורים שרוצים להלחם בהם

שבת סא.:

ת"ר איזהו קמיע מומחה כל שריפא ושנה ושלש אחד קמיע של כתב ואחד קמיע של עיקרין אחד חולה שיש בו סכנה ואחד חולה שאין בו סכנה לא שנכפה אלא שלא יכפה וקושר ומתיר אפילו ברה"ר ובלבד שלא יקשרנו בשיר ובטבעת ויצא בו ברשות הרבים משום מראית העין והתניא איזהו קמיע מומחה כל שריפא ג' בני אדם כאחד לא קשיא הא למחויי גברא הא למחויי קמיעא אמר רב פפא פשיטא לי תלת קמיע לתלת גברי תלתא תלתא זימני איתמחי גברא ואיתמחי קמיע תלתא קמיע לתלתא גברי חד זימנא גברא איתמחי קמיעא לא איתמחי חד קמיע לתלתא גברי קמיעא איתמחי גברא לא איתמחי בעי רב פפא תלתא קמיע לחד גברא מאי קמיעא ודאי לא איתמחי גברא איתמחי או לא איתמחי מי אמרינן הא אסי ליה או דילמא מזלא דהאי גברא הוא דקא מקבל כתבא תיקו [...]

שבת סה:**

דאמר רב מטרא במערבא סהדא רבה פרת סבר שלא ירבו הנוטפין על הזוחלין ופליגא דשמואל דאמר שמואל נהרא מכיפיה מיברך

תוס'

פי' הקונטרס פרת מעיד שהוא יורד מא"י לבבל וגדל ממי גשמים ולא נהירא שהרי בבל במזרח א"י

קאי וכל הנהרות יורדים ממזרח למערב לכך פר"ת שהיו מכירים שירדו הגשמים לא"י ע"י שחוזר פרת
לאחוריו על ידי גדילתו בא"י מתוך הגשמים
[ע' נמי רש"ש]

שבת סו:

מאי קשרים אמר אדא מרי אמר רב נחמן בר ברוך אמר רב אשי בר אבין אמר רב יהודה קשורי פואה
אמר אביי אמרה לי אם תלתא מוקמי חמשה מסו שבעה אפילו לכשפים מעלי אמר רב אחא בר
יעקב והוא דלא חזי ליה שמשא וסיהרא ולא חזי מיטרא ולא שמיע ליה קול ברזלא וקל תרנגולתא
וקל ניגרי **אמר רב נחמן בר יצחק נפל פותא בבירא**
[...]

שבת עה:

אבל דם נדה מצנע ליה לשונרא ואידך כיון דחלשא לא מצנע ליה
רש"י
כיון דחלשא. המאכיל דם האדם לחתול נעשה חלש אותו אדם

שבת עז:

אמר רב יהודה אמר רב כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא דבר אחד לבטלה ברא שבלול
לכתית ברא זבוב לצירעה יתוש לנחש ונחש לחפפית וסממית לעקרב היכי עביד ליה מייתי חדא
אוכמא וחדא חיורא ושלקי להו ושייפי ליה
רש"י
זבוב לצירעה. למי שעקצו צירעה כותש זבוב ומניחה עליו

שבת עז:

מ"ט עיזי מסגן ברישא והדר אימרי א"ל כברייתו של עולם דברישא חשוכא והדר נהורא מ"ט הני
מכסיין והני מגליין הני דמכסיין מינייהו ומכסיין והני דלא מכסיין מינייהו מגליין מ"ט גמלא זוטר גנובתיה
משום דאכל כסיי[...]

שבת עז:

ת"ר שלשה כל זמן שמזקינין מוסיפין גבורה ואלו הן דג ונחש וחזיר

שבת פב.

לא קשיא הא בלחין הא ביבשין הנצרך לפנות ואינו נפנה רב חסדא ורבינא חד אמר רוח רעה שולטת
בו וחד אמר רוח זוהמא שולטת בו תניא כמאן דאמר רוח זוהמא שולטת בו דתניא הנצרך לנקביו
ואוכל דומה לתנור שהסיקוהו על גב אפרו וזו היא תחלת רוח זוהמא הוצרך ליפנות ואינו יכול ליפנות
אמר רב חסדא יעמוד וישב יעמוד וישב רב חנן מנהרדעא אמר יסתלק לצדדין רב המנונא אמר
ימשמש בצרור באותו מקום ורבנן אמרי יסיח דעתו אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי כל שכן
דכי מסח דעתיה לא מפני אמר ליה יסיח דעתו מדברים אחרים אמר רב ירמיה מדיפתי לדידי חזי לי
ההוא טייעא דקם ויתיב וקם ויתיב עד דשפך כקדרה ת"ר הנכנס לסעודת קבע יהלך י' פעמים של
ארבע [ארבע] אמות ואמרי לה ד' פעמים של עשר עשר אמות ונפנה ונכנס וישב במקומו

שבת פו:

בעי רב פפא שכבת זרע של ישראל במעי כותית מהו ישראל דדאיגי במצות חביל גופייהו עכו"ם דלא
דאיגי במצות לא או דילמא כיון דאכלין שקצים ורמשים חביל גופייהו ואם תמצוי לומר כיון דאכלי
שקצים ורמשים חביל גופייהו במעי בהמה מהו אשה (היא) דאית לה פרוזדור מסרחת אבל בהמה
דלית לה פרוזדור לא או דילמא ל"ש תיקו

שבת פח.

א"ר חמא ברבי חנינא מ"ד כתפוח בעצי היער וגו' למה נמשלו ישראל לתפוח לומר לך מה תפוח זה פרו קודם לעליו אף ישראל הקדימו נעשה לנשמע

שבת צ:

מאי ציפורת כרמים אמר רב פליא ביארי אמר אביי ומשתכח בדיקלא דחד נבארא ועבדי לה לחוכמא אכיל ליה לפלגא דימיני' ופלגא דשמאליה רמי לה בגובתא דנחשא וחתים לה בשיתין גושפנקי ותלי לה באיברא דשמאלא וסימניך לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו וחכים כמה דבעי וגמר כמה דבעי ואכיל ליה לאידך פלגא דאי לא מיעקר תלמודו

שבת קז:

ר"א אומר ההורג כינה בשבת כהורג גמל בשבת מתקיף לה רב יוסף עד כאן לא פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר אלא בכינה דאינה פרה ורבה אבל שאר שקצים ורמשים דפרין ורבין לא פליגי ושניהם לא למדוה אלא מאילים רבי אליעזר סבר כאילים מה אילים שיש בהן נטילת נשמה אף כל שיש בו נטילת נשמה ורבנן סברי כאילים מה אילים דפרין ורבין אף כל דפריה

שבת קח:

הוא היה אומר יד לעין תיקצץ יד לחוטם תיקצץ יד לפה תיקצץ יד לאוזן תיקצץ יד לחסודה תיקצץ יד לאמה תיקצץ יד לפי טבעת תיקצץ יד לגיגית תיקצץ יד מסמא יד מחרשת יד מעלה פוליפוס

שבת קט:

האי מאן דטרקיה חיויא ליתי עוברא דחמרא חירותא וליקרעיה ולותביה עילויה

שבת קי:

האי מאן דכרכיה חיויא לינחות למיא וליסחוף דיקולא ארישא [...] כוס עקרין אמר ר' יוחנן לייתי מתקל זוזא קומא אלכסנדריא ומתקל זוזא גביא גילא ומתקל זוזא כורכמא רישקא ולישחקינהו בהדי הדדי לזבה תלתא בחמרא ולא מיעקרא לירקונא תרין בשיכרא ומיעקר לזבה תלתא בחמרא ולא מיעקרא ואי לא [...]

שבת קכט:

שמואל ביומא דעבד מילתא עבדי ליה תבשילא דטחלי ר' יוחנן שתי עד דנפיק תיהיא מאוניה ורב נחמן שתי עד דקפי טחליה רב יוסף שתי עד דנפיק מריבדא דכוסילתא [...]

שבת קלג:

אמר רב פפא האי אומנא דלא מייץ סכנה הוא ועברין ליה פשיטא מדקא מחללי עליה שבתא סכנה הוא מהו דתימא האי דם מיפקד פקיד קמ"ל חבורי מיחבר

שבת קלד:

ואמר אביי אמרה לי אם האי ינוקא דקטין לייתו לסילתא דאימיה ולישרקיה עילויה מקוטנא לאולמא ואי אלים מאולמא לקוטנא ואמר אביי אמרה לי אם האי ינוקא דסומק דאכתי לא איבלע ביה דמא ליתרחו ליה עד דאיבלע ביה דמא ולימהלוה דירוק ואכתי לא נפל ביה דמיה ליתרחו עד דנפל ביה דמיה ולימהלוה [...]

שבת קנא:

תניא רשב"ג אומר הרוצה שיתעצמו עיניו של מת נופח לו יין בחוטמו ונותן שמן בין ריסי עיניו ואוחז בשני גודלי רגליו והן מתעצמין מאליהן

עירובין כח:

אמר רב המנונא מערבין בתרדין חיים איני והאמר רב חסדא סילקא חייא קטיל גברא חייא ההוא

בבשיל ולא בשיל איכא דאמרי אמר רב המנונא אין מערבין בתרדין חין דאמר רב חסדא סילקא חייא קטיל גברא חייא והא קא חזינן דקא אכלי ולא מייתי התם בבשיל ולא בשיל אמר רב חסדא תבשיל של תרדין יפה ללב וטוב לעינים וכל שכן לבני מעיים אמר אביי והוא דיתב אבי תפי ועביד תוך תוך

עירובין כט:

דתניא אכל בצל והשכים ומת אין אומרין ממה מת ואמר שמואל לא שנו אלא בעלים אבל באימהות לית לן בה ובעלין נמי לא אמרן אלא דלא אבציל זירתא אבל אבציל זירתא לית לן בה אמר רב פפא לא אמרן אלא דלא אישתי שיכרא אבל אישתי שיכרא לית לן בה תנו רבנן לא יאכל אדם בצל מפני נחש שבו ומעשה ברבי חנינא שאכל חצי בצל וחצי נחש שבו וחלה ונטה למות ובקשו חבריו רחמים עליו וחיה מפני שהשעה צריכה לו
[...]

אמר אביי אמרה לי אם הני כסאני מעלו לליבא ומבטלי מחשבתא ואמר אביי אמרה לי אם האי מאן דאית ליה חולשא דליבא לייתי בישראל דאטמא ימינא דדיכרא ולייתי כבויי דרעיתא דניסן ואי ליכא כבויי דרעיתא לייתי סוגייני דערבתא וניכבביה וניכול ונשתי בתריה חמרא מרקא

עירובין נו.

בא לרבעה מרבעה בריבוע עולם נותן צפונה לצפון עולם ודרומה לדרום עולם וסימניך עגלה בצפון ועקרב בדרום רבי יוסי אומר אם אינו יודע לרבעה בריבוע של עולם מרבעה כמין התקופה כיצד חמה יוצאה ביום ארוך ושוקעת ביום קצר והוא פני צפון חמה יוצאה ביום קצר ושוקעת ביום קצר זה הוא פני דרום תקופת ניסן ותקופת תשרי חמה יוצאה בחצי מזרח ושוקעת בחצי מערב שנאמר הולך אל דרום וסובב אל צפון הולך אל דרום ביום וסובב אל צפון בלילה סובב סובב הולך הרוח אלו פני מזרח ופני מערב פעמים מהלכתן ופעמים מסבבתן אמר רב משרשיא ליתנהו להני כללי דתניא לא יצאה חמה מעולם מקרן מזרחית צפונית ושקעה בקרן מערבית צפונית ולא יצאה חמה מקרן מזרחית דרומית ושקעה בקרן מערבית דרומית

פסחים ח.

רב זביד אמר זה אורו לפניו וזה אורו לאחוריו

פסחים לט:

תנו רבנן אלו דברים שאין באין לידי חימוץ האפוי והמבושל וחלוט שחלטו ברותחין מבושל אדמבשל ליה מחמע אמר רב פפא א] האפוי שבישלו קאמר תניא רבי יוסי ברבי יהודה אומר קמח שנפל לתוכו דלף אפילו כל היום כולו אינו בא לידי חימוץ אמר רב פפא והוא דעביד טיף להדי טיף אמרי דבי ר' שילא ותיקא שרי והתניא ותיקא אסור לא קשיא הא דעבדיה במישחא ומילחא הא דעבדיה במיא ומילחא

פסחים מב.

שלשה דברים נאמרים בכותח הבלבי מטמטם את הלב ומסמא את העינים ומכחיש את הגוף מטמטם את הלב משום נסיובי דחלבא ומסמא את העינים משום מילחא ומכחיש את הגוף משום קומניתא דאומא ת"ר ג' דברים מרבין הזבל וכופפין את הקומה ונוטלין אחד מחמש מאות ממאור עיניו של אדם אלו הן פת קיבר ושכר חדש וירק חי ת"ר שלשה דברים ממעטין את הזבל וזוקפין את הקומה ומאירין את העינים אלו הן פת נקייה בשר שמן ויין ישן פת נקייה דסמידא בשר שמן דצפירתא דלא אפתח יין ישן עתיק עתיקי כל מילי דמעלי להאי קשה להאי ודקשה להאי מעלי להאי בר מזנגבילא רטיבא ופילפלי אריכתא ופת נקייה ובשר שמן ויין ישן דמעלי לכולי גופיה

פסחים מב:

תרו להו וקלו להו וטחני להו ושתו להו מדיבחא ועד עצרתא דקמיט מרפי ליה ודרפי מקמיט ליה לחולה ולאשה עוברה סכנתא:

פסחים נד.

שני דברים עלו במחשבה ליבראות בערב שבת ולא נבראו עד מוצאי שבת... והפרד רש"י והפרד. אין כל חדש תחת השמש ופרד ראשון נברא מן הארץ ולא בא מן הכלאים

פסחים צד.

אמר רבא שיתא אלפי פרסי הוי עלמא וסומכא דרקיעא אלפא פרסי חדא גמרא וחדא סברא ... נמצא עוביו של רקיע אחד משה ביום מיתבי ... תדע כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות ומעלות השחר עד הנץ החמה ארבעת מילין ... ת"ש מצרים ה' ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה ומצרים אחד מששים בכוש וכוש אחד מששים בעולם ועולם אחד מששים בגן וגן אחד מששים בעדן ועדן אחד מששים בגיהנם נמצא כל העולם כולו ככיסוי קדירה לגיהנם תיובתא תא שמע דתנא דבי אליהו רבי נתן אומר כל הישוב כולו תחת כוכב אחד יושב תדע שהרי אדם נותן עינו בכוכב אחד הולך למזרח עומד כנגדו לארבע רוחות העולם עומד כנגדו מכלל דכל הישוב כולו תחת כוכב אחד יושב תיובתא ת"ש עגלה בצפון ועקרב בדרום וכל הישוב כולו אינו יושב אלא בין עגלה לעקרב וכל הישוב כולו אינו הוה אלא שעה אחת ביום שאין חמה נכנסת לישוב אלא שעה אחת ביום תדע שבחמש חמה במזרח ובשבע חמה במערב חצי שש וחצי שבע חמה עומדת בראש כל אדם תיובתא ת"ש ...

פסחים צד:

כמה שנותיו של אדם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה שנאמר ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה מן הארץ עד לרקיע מהלך חמש מאות שנה ועוביו של רקיע מהלך ה' מאות שנה ... ת"ר חכמי ישראל אומרים גלגל קבוע ומזלות חוזרין וחכמי אומות העולם אומרים גלגל חוזר ומזלות קבועין א"ר תשובה לדבריהם מעולם לא מצינו עגלה בדרום ועקרב בצפון ... חכמי ישראל אומרים ביום חמה מהלכת למטה מן הרקיע ובלילה למעלה מן הרקיע וחכמי אומות העולם אומרים ביום חמה מהלכת למטה מן הרקיע ובלילה למטה מן הקרקע א"ר ונראין דבריהן מדברינו ... תנו רבנן בארבעה שבילין חמה מהלכת ניסן אייר וסיון מהלכת בהרים כדי לפשר את השלגין תמוז אב ואלול מהלכת בישוב כדי לבשל את הפירות תשרי מרחשון וכסליו מהלכת בימים כדי ליבש את הנהרות טבת שבט ואדר מהלכת במדבר שלא ליבש את הזרעים

פסחים קה.

דתנא משמיה דרבי עקיבא כל הטועם כלום קודם שיבדיל מיתתו באסכרה

פסחים קח.

פרקדן לא שמיה הסיבה הסיבת ימין לא שמה הסיבה ולא עוד אלא שמא יקדים קנה לוושט ויבא לידי סכנה רש"י

שמא יקדים. אפרקדן קאי שמתוך שצוארו שוחה לאחוריו שפוי כובע הסותם את פי הקנה נפתח ומתקפל למעלה וקנה פושט למעלה והמאכל נכנס לתוכו ונחנק כך פירש רבינו שלמה וקשיא לי אמאי לא סמכיה להאי ולא אהסיבת ימין ורבותי פירשו שמא יקדים קנה לוושט דושט הוי על (דרך) [צד] ימין ונפתח הכובע שעל פי הקנה מאיליו כשהוא מטה כלפי ימין ואם יכנס בו המאכל הרי סכנה שאין אוכלין ומשקין נכנסין אלא דרך הושט ולכך נראה בעיני דאהסיבת ימין קאי מדסמכיה לדידיה

פסחים קי.

ת"ר שותה כפלים דמו בראשו אמר רב יהודה אימתי בזמן שלא ראה פני השוק אבל ראה פני השוק הרשות בידו...

פסחים קי:

כללא דמילתא כל דקפיד קפדי בהדיה ודלא קפיד לא קפדי בהדיה ומיהו למיחש מיבעי

רש"י

כל דקפיד. יותר מדאי קפדי בהדיה השדים להזיקו ודלא קפיד כ"כ לא קפדי בהדיה להזיקו ומיהו למיחש מיבעי אפילו מאן דלא קפיד דלא קפדינן בהדיה דאי תימא דלא קפדי בהדיה כלל א"כ זוגות למה נזכרו בגמרא כך היה להם לחכמים לומר לא יזהר אדם בזוגות דלא לקפדו בהדיה

פסחים קיא.

אמר ריש לקיש ארבעה דברים העושה אותן דמו בראשו ומתחייב בנפשו אלו הן הנפנה בין דקל לכותל והעובר בין שני דקלים והשותה מים שאולין והעובר על מים שפוכין ואפילו שפכתו אשתו בפניו רש"י

ארבעה דברים. כולן משום רוח רעה

פסחים שם

וה"מ היכא דליכא למיחש לכשפים אבל היכא דאיכא למיחש לכשפים אע"ג דאיכא כל הני חיישינן

פסחים קיא:

אמר רב יוסף הני תלת מילי יהיב ארבונו לנהורא מן דסריק רישיה יבש ומן דשתי טיף ומן דסיים מסני אדמייתניה כרעא תלאי בביתא קשי לעניותא

פסחים קיב.

ת"ר לא ישתה אדם מים לא מן הנהרות ולא מן האגמים בלילה ואם שתה דמו בראשו מפני הסכנה מאי סכנה סכנת שברירי ואי צחי מאי תקנתיה...

ראש השנה יא.

בפסח נולד יצחק מנלן כדכתיב למועד אשוב אליך אימת קאי אילימא בפסח וקאמר ליה בעצרת בחמשין יומין מי קא ילדה אלא דקאי בעצרת וקאמר ליה בתשרי אכתי בחמשה ירחי מי קא ילדה אלא דקאי בחג וקאמר לה בניסן אכתי בשיתא ירחי מי קא ילדה תנא אותה שנה מעוברת היתה סוף סוף כי מדלי מר יומי טומאה בצרי להו אמר מר זוטרא אפילו למ"ד יולדת לתשעה אינה יולדת למקוטעין יולדת לשבעה יולדת למקוטעין

ראש השנה יא:

דתניא בשנת שש מאות שנה לח"י נח בחדש השני בשבעה עשר יום לחדש רבי יהושע אומר אותו היום י"ז באייר היה יום שמזל כימה שוקע ביום ומעינות מתמעטין ומתוך ששינו מעשיהן שינה הקב"ה עליהם מעשה בראשית והעלה מזל כימה ביום ונטל שני כוכבים מכימה והביא מבול לעולם ר' אליעזר אומר אותו היום י"ז במרחשון היה יום שמזל כימה עולה ביום ומעינות מתגברים

ראש השנה יג.

א"ל ר' ירמיה לר' זירא וקים להו לרבנן בין שליש לפחות משליש א"ל לאו אמינא לך לא תפיק נפשך לבר מהלכתא כל מדות חכמים כן הוא בארבעים סאה הוא טובל בארבעים סאה חסר קורטוב אינו יכול לטבול בהן...

ראש השנה כ.

לדידן חביל לן עלמא לדידהו לא חביל להו עלמא

ראש השנה כ:

מחשבין את תולדתו נולד קודם חצות בידוע שנראה סמוך לשקיעת החמה לא נולד קודם חצות בידוע שלא נראה סמוך לשקיעת החמה למאי נפקא מינה אמר רב אשי לאכחושי סהדי אמר רבי זירא אמר רב נחמן כ"ד שעי מכסי סיהרא לדידן שית מעתיקא ותמני סרי מחדתא לדידהו שית מחדתא ותמני סרי מעתיקא למאי נפקא מינה אמר רב אשי לאכחושי סהדי

יומא יח.

כל שבעת הימים לא היו מונעין וכו': תניא רבי יהודה בן נקוסא אומר מאכילין אותו סלתות וביצים כדי למסמסו אמרו לו כל שכן שאתה מביאו לידי חימום תניא סומכוס אמר משום ר' מאיר אין מאכילין אותו לא אב"י ואמרי לה לא אבב"י ויש אומרים אף לא יין לבן לא אב"י ולא יין לבן ויש אומרים אף לא יין לבן ויש אומרי לה לא אבב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא בשר שמן ולא יין ישן ויש אומרים אף לא יין לבן מפני שהיין לבן מביא את האדם לידי טומאה

יומא כ:

דא"ר לוי מפני מה אין קולו של אדם נשמע ביום כדרך שנשמע בלילה מפני גלגל חמה שמנסר ברקיע כחרש המנסר בארזים והאי חירגא דיומא לא שמיה...ת"ר אלמלא גלגל חמה נשמע קול המונה של רומי ואלמלא קול המונה של רומי נשמע קול גלגל חמה ת"ר שלש קולות הולכין מסוף העולם ועד סופו ואלו הן קול גלגל חמה וקול המונה של רומי וקול נשמה בשעה שיוצאה מן הגוף וי"א אף לידה

יומא כא:

האמר ר' יצחק בר אבדימי במוצאי יו"ט האחרון של חג הכל צופין לעשן המערכה נוטה כלפי צפון עניים שמחין ובעלי בתים עצבין מפני שגשמי שנה מרובין ופירותיהן מרקובין נוטה כלפי דרום עניים עצבין ובעלי בתים שמחין מפני שגשמי שנה מועטין ופירותיהן משתמרין נוטה כלפי מזרח הכל שמחין כלפי מערב הכל עצבין דאזיל ואתי כדיקלי ואבדורי לא הוה מיבדר אמר מר כלפי מזרח הכל שמחין כלפי מערב הכל עצבין ורמינהו מזרחית לעולם יפה מערבית לעולם קשה רוח צפונית יפה לחטין בשעה שהביאו שלישי וקשה לזיתים בזמן שהן חונטין רוח דרומית קשה לחטין בשעה שהביאו שלישי ויפה לזיתים בזמן שהן חונטין

יומא כח: כט. **

אמר רב נחמן זוהמא דשימשא קשי משמשא וסימניך דנא דחלא שברירי דשימשא קשו משמשא וסימניך דילפא הרהורי עבירה קשו מעבירה וסימניך ריחא דבישרא שילהי דקייטא קשיא מקייטא וסימניך תנורא שגירא אישתא דסיתוא קשיא מדקייטא וסימניך תנורא קרירא מיגמר בעתיקתא קשיא מחדתא וסימניך טינא בר טינא רש"י

זוהמא דשמשא. אותו חום של יום המעונן: דנא דחלא. שפיה סתום יפה שלא יצא ריחו ויחלוש וכשאתה נוקב נקב קטן יוצא שם ריח חזק מאד כך יום המעונן מתוך שהחמה מכוסה וחום שלה כבוש נוקבת בכח דרך נקב העבים: שברירי דשמשא. סנורים (בראשית יט) מתרגמינן שברירי שמש הנוקבת בכח דרך נקב העבים קטנים הנותן עיניו כנגד הנקב קשים לו הסנורים יותר מן המסתכל בחמה שבאזיר:

יומא מט.

לעולם דאיכא סכנתא והכי קא מבעיא ליה מי מסיא דניחול עליהו שבתא או לא מסיא ולא ניחול עליהו שבתא ומאי שנא רבי חנינא משום דבקי ברפואות הוא דאמר ר' חנינא מעולם לא שאלני אדם על מכת פרדה לבנה וחיה והא קא חזינן דחיי אימא וחייית והא קא חזינן דמיתסי בסומקן אינהו וחזירן ריש כרעיהו קאמרין

יומא פג:

ת"ר מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו דבש וכל מיני מתיקה שהדבש וכל מיני מתיקה מאירין מאור עיניו של אדם ת"ר חמשה דברים נאמרו בכלב שוטה פיו פתוח ורירו נוטף ואזניו סרוחות וזנבו מונח על ירכותיו ומהלך בצידי דרכים וי"א אף נובח ואין קולו נשמע ממאי הוי רב אמר נשים כשפניות משחקות בו ושמואל אמר רוח רעה שורה עליו מאי בינייהו איכא בינייהו למקטליה בדבר הנזרק...

יומא פה.

תנו רבנן עד היכן הוא בודק עד חוטמו ויש אומרים עד לבו בדק ומצא עליונים מתים לא יאמר כבר מתו התחתונים...

סוכה יח.

כי הא דאמר אביי האי צחנתא דבב נהרא שריא מאי טעמא אילימא משום דרדיפי מיא והאי דג טמא כיון דלית ליה חוט השדרה לא מצי קאים והא קא חזינן דקאי אלא משום דמליחי מיא והאי דג טמא כיון דלית ליה קילפי לא מצי קאי והא קא חזינן דקאי אלא משום דלא מרבה טינייהו דג טמא אמר רבינא והאידינא דשפכי נהר איתן ונהר גמדא להתם אסירא

סוכה כב:

ת"ר המעובה כמין בית אע"פ שאין הכוכבים נראין מתוכה כשרה אין כוכבי חמה נראין מתוכה בית שמאי פוסלין ובית הלל מכשירין

סוכה כט.

ת"ר בזמן שהחמה לוקה סימן רע לכל העולם כולו [...] תניא רבי מאיר אומר כל זמן שמאורות לוקין סימן רע לשונאיהם של ישראל [...] תנו רבנן בזמן שהחמה לוקה סימן רע לעובדי כוכבים לבנה לוקה סימן רע לשונאיהם של ישראל [...] לוקה במזרח סימן רע ליושבי מזרח במערב סימן רע ליושבי מערב באמצע הרקיע סימן רע לכל העולם כולו פניו דומין לדם חרב בא לעולם לשק חיצו רעב באין לעולם לזו ולזו חרב וחיצו רעב באין לעולם לקה בכניסתו פורענות שוהה לבא ביציאתו ממהרת לבא וי"א חילוף הדברים ואין לך כל אומה ואומה שלוקה שאין אלהיה לוקה עמה [...] ובזמן שישראל עושין רצונו של מקום אין מתיראין מכל אלו [...] ת"ר בשביל ארבעה דברים חמה לוקה [...] ובשביל ארבעה דברים מאורות לוקין

סוכה לב:

שתי תמרות יש בגיא בן הנם ועולה עשן מביניהם וזהו ששנינו ציני הר הברזל כשרות וזו היא פתחה של גיהנם

סוכה נג:

ש"מ סומכא דארעא אלפי גרמידי והא חזינן דכרינן פורתא ונפקי מיא אמר רב משרשיא ההוא מסולמא דפרת: ועמדו כהנים בשער העליון שיורד

ביצה ו:

עם יציאתה נגמרה ומגדלת אפרוחים במעי אמה אינה מגדלת אפרוחים למאי נפקא מינה למקח וממכר

ביצה ז.

ת"ר כל שתשמישו ביום נולד ביום כל שתשמישו בלילה נולד בלילה כל שתשמישו בין ביום ובין בלילה נולד בין ביום ובין בלילה כל שתשמישו ביום נולד ביום זו תרנגולת כל שתשמישו בלילה נולד בלילה זו עטלף כל שתשמישו בין ביום ובין בלילה אדם וכל דדמי ליה אמר מר כל שתשמישו ביום נולד ביום זו תרנגולת

ביצה יא.

דאמר מר עוקבא בר חמא כל המדדה אין מדדה יותר מחמשים אמה לעולם דאיכא קן בתוך חמשים אמה וכגון דקיימא בקרן זזית מהו דתימא אדדו"י אדדו"ל כל היכא דמדדה והדר חזי לקניה מדדה ואי לא לא מדדה

ביצה לג.

אין מוציאים את האור לא מן העצים ולא מן האבנים ולא מן העפר ולא מן הרעפים ולא מן המים רש"י:

מן המים. נותנים מים בכלי זכוכית לבנה ונותנו בחמה כשהשמש חם מאד והזכוכית מוציאה שלהבת ומביאים נעורת ומגיעים בזכוכית והיא בוערת כך שמעתי בפיוט יוצר שיסד אחד מגאוני לומברדיא"ה

ביצה מ.

למה לי למימר משקין ושוחטין מילתא אגב אורחיה קמ"ל דלשקי אינש בהמתו והדר לשחוט משום סרכא דמשכא

תענית ג.

מ"ט א"ר חנינא לפי שאין נעצרין וטל מנלן דלא מיעצר

תענית ג:

רוחות מנא לן דלא מיעצרי א"ר יהושע בן לוי דאמר קרא כי כארבע רוחות השמים פרשתי אתכם נאם ה'...אלא הכי קאמר כשם שאי אפשר לעולם בלא רוחות כך א"א לעולם בלא ישראל...זיקא דבתר מטרא לא קשיא הא דאתא ניחא הא דאתא רזיא (ואי בעית אימא) הא דמעלה אבק הא דלא מעלה אבק ואמר רב יהודה זיקא דבתר מיטרא כמיטרא עיבא דבתר מיטרא כמיטרא שימשא דבתר מיטרא כתרי מטרי למעוטי מאי למעוטי גילהי דליליא ושמשא דביני קרחי אמר רבא מעלי תלגא לטורי כחמשה מטרי לארעא

תענית ו:

ואמר רב חסדא גשמים שירדו קודם ועצר אין בהן משום ועצר אמר אביי לא אמרן אלא קודם ועצר דאורתא אבל קודם ועצר דצפרא יש בהן משום ועצר דאמר רב יהודה בר יצחק הני ענני דצפרא לית בהו מששא דכתיב מה אעשה לך אפרים מה אעשה לך יהודה וחסדכם כענן בקר וגו' א"ל רב פפא לאביי והא אמרי אינשי במפתח בבי מיטרא בר חמרא מוך שקך וגני לא קשיא הא דקטיר בעיבא הא דקטיר בענני

תענית ח:

תנא כמין קובה יש ברקיע שממנה גשמים יוצאין

תענית ט:

אמר רבי יוחנן סימן למטר פורחות מאי פורחות אמר רב פפא עיבא קלישא תותי עיבא סמיכתא אמר רב יהודה נהילא מקמי מיטרא אתי מיטרא בתר מיטרא פסיק מיטרא מקמי מיטרא אתי מיטרא וסימניך מהולתא דבתר מיטרא פסיק מיטרא וסימניך חריא דעיזי: עולא איקלע לבבל חזא פורחות אמר להו פנו מאני דהשתא אתי מיטרא לסוף לא אתי מיטרא אמר כי היכי דמשקרי בבלאי הכי משקרי מיטרייהו

תענית ט:

תניא ר' אליעזר אומר כל העולם כולו ממימי אוקיינוס הוא שותה שנאמר ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה אמר לו רבי יהושע והלא מימי אוקיינוס מלוחין הן אמר לו ממתקין בעבים ר' יהושע אומר כל העולם כולו ממים העליונים הוא שותה שנאמר למטר השמים תשתה מים אלא מה אני מקיים ואד יעלה מן הארץ מלמד שהעננים מתגברים ועולים לרקיע ופותחין פיהן כנוד ומקבלין מי מטר שנאמר יזקו מטר לאדו ומנוקבות הן ככברה ובאות ומחשרות מים על גבי קרקע שנאמר חשרת מים עבי שחקים ואין בין טיפה לטיפה אלא כמלא נימא...כמאן אזלא הא דכתיב משקה הרים מעליותיו וא"ר יוחנן מעליותיו של הקב"ה כמאן כרבי יהושע ור' אליעזר כיון דסלקי להתם משקה מעליותיו קרי להו דאי לא תימא הכי אבק ועפר מן השמים היכי משכחת לה אלא כיון דמדללי להתם מן השמים קרי ליה הכא נמי כיון דסלקי להתם מעליותיו קרי ליה

תענית י.

א"י שותה מי גשמים וכל העולם כולו מתמצית שנאמר הנותן מטר על פני ארץ וגו' א"י שותה תחילה וכל העולם כולו לבסוף שנאמר הנותן מטר על פני ארץ וגו'...דתניא מים העליונים במאמר הם תלויים ופירותיהן מי גשמים...אריב"ל כל העולם כולו מתמצית גן עדן הוא שותה שנאמר ונהר יוצא מעדן וגו' תנא מתמצית בית כור שותה תרקב...מים העליונים במאמר הם תלויים

תענית י.

ארץ מצרים הויא ד' מאות פרסה על ד' מאות פרסה והוא אחד מששים בכוש וכוש אחד מששים בעולם ועולם א' מששים בגן וגן אחד מששים לעדן ועדן אחד מס' לגיהנם נמצא כל העולם כולו ככיסוי קדרה לגיהנם

תענית י:

דאמר מר פסיעה גסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עיניו של אדם

תענית כ.

מה קנה זה עומד במקום מים וגזעו מחליף ושרשיו מרובין ואפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו אין מזיזות אותו ממקומו...מה ארז זה אינו עומד במקום מים ואין גזעו מחליף ואין שרשיו מרובין אפילו כל הרוחות שבעולם נושבות בו אין מזיזות אותו ממקומו כיון שנשבה בו רוח דרומית עוקרתו והופכתו על פניו

מועד קטן ו:

כיצד מחריבין רשב"ג אומר מביא עפר מחור זה ונותן לתוך חור זה והן חונקין זה את זה אמר רב יימר בר שלמיה משמיה דאביי והוא דקאי בתרי עברי נהרא והוא דליכא גשרא והוא דליכא גמלא והוא דליכא מצרא עד כמה עד פרסה

מועד קטן יא.

אמר רב אמר לי אדא ציידא כוורא סמוך למיסרחה מעלי ואמר רב אמר לי אדא ציידא כוורא טווייא באחיה אסוקיה באבוי מיכלי בבריה אשתי עליה אבוי ואמר רב אמר לי אדא ציידא כוורא תחלי וחלבא ליטעון גופא ולא ליטעון פוריא ואמר רב אמר לי אדא ציידא כוורא תחלי וחלבא מיא ולא שיכרא שיכרא ולא חמרא

מועד קטן יח.

מותר לזורקן איני והתניא שלשה דברים נאמרו בצפרנים הקוברן צדיק שורפן חסיד זורקן רשע טעמא מאי שמא תעבור עליהן אשה עוברה ותפיל אשה בי מדרשא לא שכיחא וכי תימא זימנין דמיכנשי להו ושדי להו אבראי כיון דאשתני אשתני

מועד קטן יח:

תנא א"ר ראובן בן אצטרובלי אין אדם נחשד בדבר אלא א"כ עשאו ואם לא עשה כולו עשה מקצתו ואם לא עשה מקצתו הרהר בלבו לעשותו ואם לא הרהר בלבו לעשותו ראה אחרים שעשו ושמה... לא קשיא הא בקלא דפסיק הא בקלא דלא פסיק וקלא דלא פסיק עד כמה אמר אביי אמרה לי אם דומי דמתא יומא ופלגא...

חגיגה ג.

ותניא למען ישמעו פרט למדבר ואינו שומע ולמען ילמדו פרט לשומע ואינו מדבר למימרא דכי לא משתעי לא גמר והא הנהו תרי אילמי דהוו בשבבותיה דרבי בני בריתיה דרבי יוחנן בן גודגא ואמרי לה בני אחתיה דרבי יוחנן דכל אימת דהוה עייל רבי לבי מדרשא הוו עיילי ויתבי קמייהו ומנידי ברישיהו ומרחשין שפוותיהו ובעי רבי רחמי עליהו ואיתסו ואשתכח דהוו גמירי הלכתא וספרא וספרי וכולה הש"ס

חגיגה יב.
אי הכי קשו קראי אהדדי אידי ואידי חד שיעורא הוא

חגיגה יב.
תנא תהו קו ירוק שמקיף את כל העולם כולו שממנו יצא חשך...בהו אלו אבנים המפולמות המשוקעות בתהום שמהן יוצאין מים...מאי שמים א"ר יוסי בר חנינא ששם מים במתניתא תנא אש ומים

חגיגה יב:
תניא ר' יוסי אומר אוי להם לבריות שרואות ואינן יודעות מה רואות עומדות ואין יודעות על מה הן עומדות הארץ על מה עומדת על העמודים...וחכ"א על י"ב עמודים עומדת...א"ר יהודה שני רקיעים הן שנאמר ... ר"ל אמר שבעה ואלו הן וילון רקיע שחקים זבול מעון מכון ערבות

חגיגה יג.
והלא מן הארץ עד לרקיע מהלך חמש מאות שנה ועוביו של רקיע מהלך חמש מאות שנה וכן בין כל רקיע ורקיע למעלה מהן חיות הקדש רגלי החיות כנגד כולם קרסולי החיות כנגד כולן שוקי החיות כנגד כולן רכובי החיות כנגד כולן ירכי החיות כנגד כולן גופי החיות כנגד כולן צוארי החיות כנגד כולן ראשי החיות כנגד כולן קרני החיות כנגד כולן למעלה מהן כסא כבוד רגלי כסא הכבוד כנגד כולן כסא הכבוד כנגד כולן...

חגיגה כז.
א"ר אבהו אמר ר"א ת"ח אין אור של גיהנם שולטת בהן ק"ו מסלמנדרא ומה סלמנדרא שתולדת אש היא הסך מדמה אין אור שולטת בו ת"ח שכל גופן אש דכתיב הלא כה דברי כאש נאם ה' על אחת כמה וכמה

יבמות יב:
שלוש נשים משמשות במוך קטנה מעוברת ומניקה קטנה שמא תתעבר ושמא תמות מעוברת שמא תעשה עוברה סנדל מניקה שמא תגמול בנה וימות ואיזו היא קטנה מבת י"א שנה ויום אחד עד י"ב שנה ויום אחד פחות מכאן ויתר על כן משמשת כדרכה והולכת דברי ר"מ וחכ"א אחת זו ואחת זו משמשת כדרכה והולכת ומן השמים ירחמו משום שנאמר שומר פתאים ה'

יבמות לד.
והא אין אשה מתעברת בביאה ראשונה אמר ר"נ אמר רבה בר אבוא שבעלו ושנו

יבמות לד:
כי אתא רבין א"ר יוחנן כל ששהתה אחר בעלה עשר שנים ונשאת שוב אינה יולדת אמר רב נחמן לא שנו אלא שאין דעתה להנשא אבל דעתה להנשא מתעברת

יבמות לה.
מ"ט דרבי יוסי קסבר אשה מזנה משמשת במוך כדי שלא תתעבר...אלא אמר אביי אשה מזנה מתהפכת שלא תתעבר ואידך חיישין שמא לא נתהפכה יפה יפה

יבמות מז:
נתרפא מטבילין אותו מיד: נתרפא אין לא נתרפא לא מאי טעמא משום דמיא מרזו מכה

יבמות ס:
כיוצא בדבר אתה אומר וימצאו מיושבי יבש גלעד ארבע מאות נערה בתולה אשר לא ידעו איש

למשכב זכר מנא ידעי אמר רב כהנא הושיבום על פי חבית של יין בעולה ריחה נודף בתולה אין ריחה נודף

יבמות סד:

אמר רב אחא בר יעקב שיתין סבי הוינא וכולהו איעקור מפרקיה דרב הונא

יבמות סד:

אמר רבא השתא דאמרת אחיות מחזקות לא ישא אדם אשה לא ממשפחת נכפין ולא ממשפחת מצורעים והוא דאתחזק תלתא זימני... בשלמא גבי מילה איכא משפחה דרפי דמא ואיכא משפחה דקמיט דמא אלא נישואין מ"ט א"ל רב מרדכי לרב אשי הכי אמר אבימי מהגרוניא משמיה דרב הונא מעין גורם ורב אשי אמר מזל גורם מאי בינייהו איכא בינייהו דאירסה ומית אי נמי דנפל מדיקלא ומית

יבמות עא:

רב שרביא אמר כגון שהוציא ראשו חוץ לפרוזדור ומי חיי והתניא כיון שיצא לאויר העולם נפתח הסתום ונסתם הפתוח שאלמלא כן אין יכול לחיות אפילו שעה אחת הכא במאי עסקינן כגון דזנתיה אישתא אישתא דמאן אילימא אישתא דידיה אי הכי כל שבעה בעי אלא דזנתיה אישתא דאימיה ואיבעית אימא ה"מ היכא דלא מעוי אבל היכא דמעוי מחייא חיי

יבמות עא: עב.

ובמדבר מאי טעמא לא מהול איבעית אימא משום חולשא דאורחא ואיבעית אימא משום דלא נשיב להו רוח צפונית... א"ר פפא הלכך יומא דעיבא ויומא דשותא לא מהלינן ביה ולא מסוכרינן ביה והאידינא דדשו בה רבים שומר פתאים ה'

יבמות עה:.

פצוע דכא ... וניקב לא מוליד והא ההוא גברא דסליק לדיקלא וחרזיה סילוא בביצים ונפק מיניה כחוט דמוגלא ואוליד הא שלח שמואל לקמיה דרב ואמר ליה צא וחזר על בניו מאין הם ... א"ר הונא כקולמוס כשרה כמרזב פסולה האי שליט בה אוירא והאי לא שליט בה אוירא ורב חסדא אמר כמרזב כשרה כקולמוס פסולה האי גריד והאי לא גריד אמר רבא כוותיה דרב הונא מסתברא האי לא שליט בה אוירא והאי שליט בה אוירא אי משום גרידותא מידי דהוה אברזא דחביתא

יבמות עו.

איתמר נמי אמר רב מרי בר מר אמר מר עוקבא אמר שמואל ניקב בעטרה עצמה ונסתם כל שאילו נקרי ונקרע פסול ואי לאו כשר שלח ליה רבא בריה דרבה לרב יוסף ילמדנו רבינו היכי עבדינן א"ל מייתין נהמא חמימא דשערי ומנחין ליה אבי פוקרי ומקרי וחזינן ליה שלח ליה רב אידי בר אבין לאביו היכי עבדינן מייתין שערתא ומסרטינן ליה ומייתין תרבא ושייפינן ומייתין שומשנא גמלא ומנכתין ליה ופסקינן ליה לרישיה ודוקא שערתא אבל פרזלא מזרף זרף וה"מ קטן אבל גדול מיקפולי מיקפל

יבמות פ.

מנא ידעינן אמר אביו כל המטיל מים ואינו עושה כיפה ממאי הואי דאפיה אימיה בטיהרא ושתיא שיכרא מרקא... וליחוש שמא הבריא בינתים כיון דתחלתו וסופו לקוי לא חיישינן

יבמות פג:

א"ר אמי מאי עביד ליה רבי יהודה לטומטום דבירי דאותבוא אבי כורסיה ואיקרע ואוליד שבע בניו ור' יהודה א"ל חזר על בניו מאין הם

יבמות צב.

הורו בית דין ששקעה חמה ולבסוף זרחה אין זו הוראה אלא טעות ורב נחמן אמר הוראה היא א"ר

נחמן תדע דהוראה היא דבכל התורה כולה עד אחד לא מהימן והכא מהימן מ"ט לאו משום דהוראה היא אמר רבא תדע דטעות הוא דאילו הוה ב"ד בחלב ובדם להיתירא והדר חזו טעמא לאיסורא כי הדרי ואמרי להיתירא לא משגחינן להו ואילו היכא דאתא עד אחד שרינא אתו תרי אסרנא כי הדר אתא עד אחרינא שרינן לה מ"ט לאו משום דטעות הוא

כתובות ו:

מתיב רבי אמי המפיס מורסא בשבת אם לעשות לה פה חייב ואם להוציא ממנה ליחה פטור התם פקיד ועקיר הכא פקיד ולא עקיר רש"י

הכא. דם בתולים: פקיד הוא ולא עקיר. לגמרי אלא נבלע קצת בכתלים אע"פ שאינו מחובר כשאר דם האברים אלא כנוס מיהו דומה למחובר הוא שאינו מוכן לצאת כליחה

כתובות י:

אמרה ליה רבי עדיין בתולה אני אמר להן הביאו לי שתי שפחות אחת בתולה ואחת בעולה הביאו לו והושיבן על פי חבית של יין בעולה ריחה נודף בתולה אין ריחה נודף אף זו הושיבה ולא היה ריחה נודף אמר לו לך זכה במקחך ונבדוק מעיקרא בגווה גמרא הוה שמיע ליה מעשה לא הוה חזי וסבר דלמא לא קים ליה בגווה דמלתא שפיר ולא אורח ארעא לזלזולי בבנות ישראל

כתובות י:

ותנא משום רבי מאיר כל אשה שדמיה מרובין בניה מרובים

כתובות י:

תמרים שחרית וערבית יפות במנחה רעות בצהרים אין כמותן ומבטלות שלשה דברים מחשבה רעה וחולי מעים ותחתוניות

כתובות יא.

מתני' הגיורת והשבוייה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד כתובתן מאתים ויש להן טענת בתולין [ע' נדה מד:]
רש"י

הבא על הקטנה. פחותה מבת שלש שאין ביאתה ביאה שהרי בתוליה חוזרין

כתובות לז.

אמר רבה קסבר ר' יוסי אשה מזנה משמשת במוך שלא תתעבר בשלמא גיורת כיון דדעתה לאיגיורי מנטרא נפשה שבוייה נמי דלא ידעה היכא ממטו לה שפחה נמי דשמעה מפי מרה אלא יוצאה בשן ועין מאי איכא למימר וכי תימא כל ממילא לא א"ר יוסי הרי אנוסה ומפותה דממילא ותניא אנוסה ומפותה צריכות להמתין ג' חדשים דברי ר' יהודה ר' יוסי מתיר ליארס ולינשא מיד אלא אמר רבה קסבר ר' יוסי אשה מזנה מתהפכת כדי שלא תתעבר ואידך חיישי' שמא לא נהפכה יפה יפה רש"י

משמשת במוך. נותנת מוך לאחר בעילה ושואבת הזרע

כתובות מט:

ועורבא בעי בניה והכתיב לבני עורב אשר יקראו לא קשיא הא בחיורי הא באוכמי רש"י

לבני עורב אשר יקראו. אלמא לא זיין להו: אוכמי. כשגדל משחיר והאם והאב אוהבין אותן אבל מתחילתן לבנים ושונאין אותן

כתובות נ.

אמר אביי אמרה לי אם האי בר שית דטרקא ליה עקרבא ביומא דמישלם שית לא חיי מאי אסותיה

מררתא דדיה חירותא בשיכרא נשפייה ונשקיייה האי בר שתא דטריק ליה זיבורא ביומא דמישלם שתא
לא חיי מאי אסותיה אצותא דדיקלא במיא נשפייה ונשקיייה
רש"י

לא חיי. אם לא ברפואה בדוקה
תוספות

ומעי אסותיה. פר"ת שלא ישכנו אבל אין נראה לפרש לאחר שנשכו דהא אמר דלא חיי משמע דאין
רפואה מועלת לו

כתובות נט:

ותני ר' חייא הרוצה שיעדן את אשתו ילבישנה כלי פשתן הרוצה שילבין את בתו יאכילנה אפרוחים
וישקנה חלב סמוך לפירקה

כתובות ס:

דמשמשא בי ריחיא הוו לה בני נכפי דמשמשא על ארעא הוו לה בני שמוטי דדרכא על רמא דחמרא
הוו לה בני גירדני דאכלה חרדלא הוו לה בני זלזלני דאכלה תחלי הוו לה בני דולפני דאכלה מוניני הוו
לה בני מציצי עינא דאכלה גרושתא הוו לה בני מכוערי דשתיא שיכרא הוו לה בני אוכמי דאכלה
בישרא ושתיא חמרא הוו לה בני בריי

כתובות סא.

אמר רב אשי הוה קאימנא קמיה דרב כהנא ואייתו ליה גרגלידי דליפתא בחלא ואי לאו דיהב לי
איסתכני רב פפא אמר אפילו תמרתא דהנוניתא כללא דמילתא כל דאית ליה ריחא ואית ליה קיוהא

כתובות סב.

ר' יוחנן הוה קסליק בדרגא הוו סמכי ליה רב אמי ורב אסי איפחתא דרגא תותיה סליק ואסקינהו
אמרי ליה רבנן וכי מאחר דהכי למה ליה למיסמכיה אמר להו א"כ מה אניח לעת זקנה
רש"י

אם כן. שאתיש את כחי ולא יסמכוני: מה אניח. כח בעצמי להשתמש בו לעת זקנה

כתובות עז:

אמר רבי יוסי שח לי זקן אחד מאנשי ירושלים עשרים וארבעה מוכי שחין הן וכולן אמרו חכמים
תשמיש קשה להן ובעלי ראתן קשה מכולן ממאי הוי דתניא הקיז דם ושימש הויין לו בנים ויתיקין הקיזו
שניהם ושימשו הויין לו בנים בעלי ראתן אמר רב פפא לא אמרן אלא דלא טעים מידי אבל טעים מידי
לית לן בה מאי סימניה דלפן עיניה ודייבי נחיריה ואיתי ליה רירא מפומיה ורמו דידבי עילויה ומאי
אסותיה אמר אביי פילא ולודנא גירדא דאגוזא וגירדא דאשפא וכליל מלכא ומתחלא דדיקלא סימקא
ושליק להו בהדי הדדי ומעייל ליה לביתא דשישא ואי לא איכא ביתא דשישא מעייל ליה לביתא דשב
לבני ואריחא ונטיל ליה תלת מאה כסי על רישיה עד דרפיא ארעיתא דמוחיה וקרע למוחיה ומייתי
ארבע טרפי דאסא ומדלי כל חד כרעא ומותיב חד ושקיל בצבתא וקלי ליה דאי לא הדר עילויה...
אמר ר' חנינא מפני מה אין בעלי ראתן בבבל מפני שאוכלין תרדין ושותין שכר של היזמי אמר רבי
יוחנן מפני מה אין מצורעין בבבל מפני שאוכלין תרדין ושותין שכר ורוחצין במי פרת

כתובות קג.

מרפא דתנן לא ילעוס אדם חטין ויניח על גבי מכתו בפסח מפני שמחמיצות

כתובות קי:

רשב"ג אומר אף לא מנוה רעה לנוה יפה מפני שהנוה היפה בודק...רשב"ג אומר אף לא מנוה רעה
לנוה יפה מפני שהנוה היפה בודק

נדרי ח:

אמר אביי ש"מ חרגא דיומא מסי

נדרים כ.

אמר רבי יוחנן בן דהבאי ד' דברים סחו לי מלאכי השרת חיגרין מפני מה הויין מפני שהופכים את שולחנם אילמים מפני מה הויין מפני שמנשקים על אותו מקום חרשים מפני מה הויין מפני שמספרים בשעת תשמיש סומין מפני מה הויין מפני שמסתכלים באותו מקום...א"ר יוחנן זו דברי יוחנן בן דהבאי אבל אמרו חכמים אין הלכה כיוחנן בן דהבאי אלא כל מה שאדם רוצה לעשות באשתו עושה...מאן מלאכי השרת רבנן דאי תימא מלאכי השרת ממש אמאי אמר רבי יוחנן אין הלכה כיוחנן בן דהבאי הא אינהו בקיאי בצורת הולד טפי

נדרים מ.

אמר רב שישא בריה דרב אידי לא ליסעוד איניש קצירא לא בתלת שעי קדמייתא ולא בתלת שעי בתרייתא דיומא כי היכי דלא ליסח דעתיה מן רחמי תלת שעי קדמייתא רווחא דעתיה בתרייתא תקיף חולשיה

נדרים מא. מא:

אין מבקרין לא חולי מעיים ולא חולי העין ולא מחושי הראש בשלמא חולי מעיים משום כיסופא אלא חולי העין ומחושי הראש מ"ט משום דרב יהודה דאמר רב יהודה דיבורא קשיא לעינא ומעלי לאישתא אמר רבא האי אישתא אי לאו דפרוונקא דמלאכא דמותא מעלי כחיזרא לדיקלי חד לתלתין יומין וכי תירייקי לגופא רב נחמן בר יצחק אמר לא היא ולא תירייקה אמר רבה בר יונתן אמר רב יחיאל ערסן יפה לחולה לרפואתו מאי ערסן אמר ר' יונתן חושלא דשערי עתיקתא דריש נפיא אמר אביי בעיין בישולא כעין בישראל דתורא רב יוסף אמר סמידי דשערי עתיקתא דריש נפיא אמר אביי בעיין בישולא כבשרא דתורא א"ר יוחנן בורדס אין מבקרין ואין מזכירין שמו מ"ט א"ר אלעזר מפני שהוא כמעין הנובע וא"ר אלעזר למה נקרא שמו בורדס שהוא כמעין הנובע

נדרים מט.

ואסור בהיטריות רכות שהחולין אוכלין בהן פיתן איני והא רבי ירמיה חלש על לגביה ההוא אסיא לאסיוה חזא קרא דמחת בביתיה שבקיה ונפק אמר מלאך מותא אית ליה לדין בביתיה ואנא איעול לאסאה יתיה לא קשיא הא ברכיכי הא באשוני רבא בר עולא אמר הא בקרא גופיה והא בגוויה דקרא דאמר רב יהודה לוליבא דקרא בסילקא לוליבא דכיתנא בכותחא ודבר זה אסור לאומרו בפני עם הארץ

נדרים מט:

וכן אמר ליה רב הונא לרבה בריה מזמנים לך למיכל דייסא עד פרסה למיכל בישראל דתורא עד תלתא פרסין אמר ליה רב לחייא בריה וכן א"ל רב הונא לרבה בריה כל מידעם לא תפלוט קמיה רבך לבר מן קרא ודייסא שהן דומין לפתילתא של אבר[...בלוספיין רבי יהודה אכל ר' שמעון לא אכל א"ל רבי יהודה מאי טעמא לא אכיל מר אמר ליה ר' שמעון אלו אין יוצאין מבני מעים כל עיקר אמר ליה רבי יהודה כ"ש שנסמוך עליהן למחר[...אמר לי' ההוא צדוקי לרבי יהודה פניך דומין אי כמלוי רבית אי כמגדלי חזירין א"ל ביהודאי תרוייהו אסירן אלא עשרים וארבעה בית הכסא אית לי מן ביתא עד בי מדרשא וכל שעה ושעה אני נכנס לכל אחד ואחד

נדרים נ:

מאי ביצה טורמיטא אמר שמואל עבדא דעביד לה שוי אלפא דינרי ומעייל לה אלפא זימני במיא חמימי ואלפא זימני במיא קרירי עד דמתזוטרא כי היכי דבלעיתה ואם אית כיבא סריך עלה וכד נפקא ואתיא ידע אסיא מאי סמא מתבעי ליה ובמאי מתסי

נדרים נד:

אמר אביי כגון שהקיז דם דלא אכיל דגים אי הכי אפילו עופות נמי לא אכיל דאמר שמואל דמסוכר

ואכיל בישראל דצפרא פרח לביה כצפרא ותניא אין מקיזין לא על דגים ולא על עופות ולא על בשר מליח ותניא הקיז דם לא יאכל לא חלב ולא גבינה ולא ביצים ולא שחליים ולא עופות ולא בשר מליח שאני עופות דאפשר על ידי שליקה אביי אמר כגון דכייבין ליה עיניה דדגים קשין לעינים אי הכי אכיל דגים דהא אמר שמואל נו"ן סמ"ך עי"ן נונא סמא לעינים ההוא סוף אוכלא

נדריים פא.

דאמר שמואל האי ערבוביתא דרישא מתיא לידי עוירא ערבוביתא דמאני מתיא לידי שעמומיתא ערבוביתא דגופא מתיא לידי שיחני וכיבי

נזיר לט. **

איבעיא להו האי מזיא מלתחת רבי או מלעיל למאי נפקא מינה לנזיר שגילחוהו ליסטים ושיירו בו כדי לכוף ראשו לעיקרו אי אמרת מלתחת רבי נזירות הא שקליה אלא אי אמרת מלעיל רבי מאי דאקדיש הא קאים ת"ש מהא אינבא חיה דקאים בעיקבא דבינתא ואי סלקא דעתך מלתחת רבי ברישא דבינתא בעי למיקם לעולם מלתחת רבי ואגב חיותא נחית ואזיל אינבא ת"ש אינבא מתה ברישא דבינתא ואי סלקא דעתך מלעיל רבי בעיקבא דבינתא בעי למיקם התם נמי משום דלית בה חילא שרוגי שריגא ואזיל תא שמע מבלורית דכושיים דבתר דמגדלין לה רפיא מלתחת התם נמי איידי דקמטא היא משיכבא דרפיא תא שמע מסקרתא דרפי עמרא מלתחת ותניא ותו כד צבעי סביא דיקנהון חוורן עיקבי נימהון ש"מ מלתחת רבי ש"מ ואלא הא דתניא נזיר שגילחוהו ליסטים ושיירו בו כדי לכוף ראשו לעיקרו אינו סותר ואי סלקא דעתך מלתחת רבי ליסתור כגון שגילחוהו אחר מלאת ומני רבי אליעזר היא דאמר כל אחר מלאת ז' סותר מ"ט דר"א יליף תגלחת טהרה מתגלחת טומאה מה תגלחת טומאה שבעה אף תגלחת טהרה שבעה וקים להו לרבנן כל ז' יומין אתיא מזייא כדי לכוף ראשו לעיקרו

סוטה ח.

הכא טעמא מאי שמא תצא מב"ד זכאית ויתגרו בה פרחי כהונה התם הא מסתלקא וכי תימא אתי לאיגרוי באחרניית' האמר רבא גמירי דאין יצר הרע שולט אלא במה שעניו רואות

סוטה מה:

מאין היו מודדין: במאי קמיפלגי מר סבר עיקר חיותא באפיה ומר סבר עיקר חיותא בטיבוריה לימא כי הני תנאי מהיכן הולד נוצר מראשו וכן הוא אומר ממעי אמי אתה גוזי ואומר גזי נזרך והשליכי וגו' אבא שאול אומר מטיבורו ומשלח שרשו אילך ואילך אפילו תימא אבא שאול ע"כ לא קאמר אבא שאול אלא לענין יצירה דכי מיתצר ולד ממציעתיה מיתצר אבל לענין חיותא דכולי עלמא באפיה הוא דכתיב כל אשר נשמת רוח חיים באפיו וגו'

גיטין לא.

הכי אמר רב חנן בר רבא אמר רב ד' רוחות מנשבות בכל יום ורוח צפונית מנשבת עם כולן שאלמלא כן אין העולם מתקיים אפילו שעה אחת ורוח דרומית קשה מכולן ואלמלא בן נץ מעמידה מחרבת כל העולם כולו מפניה שנאמר המבינתך יאבר נץ יפרש כנפיו לתימן[...]. אמר שדיא נשיב אמר רבא הכי אמר רב אשה מפלת בו ושמואל אמר אפי' מרגלית שבים מרקבת בו ר' יוחנן אמר אפי' שכבת זרע שבמעי אשה מסרחת בו אמר רב נחמן [בר יצחק] ושלשתן מקרא אחד דרשו כי הוא בין אחים יפריא יבוא קדים רוח ה' ממדבר עולה ויבוש מקורו וגו' יבוש מקורו זו מקורה של אשה ויחרב מעיינו זה שכבת זרע שבמעי אשה הוא ישסה אוצר כל כלי חמדה זו מרגלית שבים

גיטין נז.

היה שם זקן אחד מתלמידי שמאי הזקן ובבא בן בוטא שמו אמר להן כך מקובלני משמאי הזקן לובן ביצה סולד מן האור ושכבת זרע דוחה מן האור בדקו ומצאו כדבריו

גיטין סז:

מאי קורדייקוס אמר שמואל דנכתיה חמרא חדתא דמעצרתא וליתני מי שנשכו יין חדש הא קמ"ל
דהא רוחא קורדייקוס שמה למאי נפקא מינה לקמיעא מאי אסותיה בישרא סומקא אגומרי וחמרא
מרקא
אמר אביי אמרה לי אם [...]

גיטין סח: - ע.
לדמא דרישא ליתי שורבינא [...][כמה וכמה רפואות]

גיטין ע:
ור"ל נמי נידמיה לשוטה שוטה לא סמיה בידן האי סמיה בידן בישרא סומקא אגומרי וחמרא מרקא

גיטין פו.
ומן שחין דנפיק עד טצהר חדת ועתיק מאי אסותיה אמר אביי גינברא ומרתכא וכבריתא וחלא
דחמרא ומשחא דזיתא ונטפיק חיורא ושייפי ליה בגדפא דאוזא

ב"מ קז:
והסיר ה' ממך כל חולי אמר רב זו עין רב לטעמיה דרב סליק לבי קברי עבד מאי דעבד אמר תשעין
ותשעה בעין רעה ואחד בדרך ארץ ושמואל אמר זה הרוח שמואל לטעמיה דאמר שמואל הכל ברוח
ולשמואל הא איכא הרוגי מלכות הנך נמי אי לאו זיקא עבדי להו סמא וחיי ר' חנינא אמר זו צינה
דא"ר חנינא הכל בידי שמים חוץ מצנים פחים שנאמר צנים פחים בדרך עקש שומר נפשו ירחק מהם
ר' יוסי בר חנינא אמר זו צואה דאמר מר צואת החוטם וצואת האוזן רובן קשה ומיעוטן יפה ר' אלעזר
אמר זו מרה תניא נמי הכי מחלה זו מרה ולמה נקרא שמה מחלה שהיא מחלה כל גופו של אדם
דבר אחר מחלה ששמונים ושלושה חלאים תלוין במרה וכולן פת שחרית במלח וקיתון של מים
מבטלתן

בבא בתרא כה:
תניא ר"א אומר עולם לאכסדרה לאכסדרה הוא דומה ורוח צפונית אינה מסובבת וכיון שהגיעה חמה
אצל קרן מערבית צפונית נכפפת ועולה למעלה מן הרקיע ורבי יהושע אומר עולם לקובה הוא דומה
ורוח צפונית מסובבת וכיון שחמה מגעת לקרן מערבית צפונית מקפת וחוזרת אחורי כיפה שנאמר
הולך אל דרום וסובב אל צפון וגו' הולך אל דרום ביום וסובב אל צפון בלילה סובב הולך הרוח
ועל סביבותיו שב הרוח אלו פני מזרח ופני מערב שפעמים מסבבתן ופעמים מהלכתן

בבא בתרא פד.
מר רב פפא מדקתני לבנה ש"מ האי שמשא סומקתי היא תדע דקא סמקא צפרא ופניא והאי דלא
קא חזינן כוליה יומא נהורין הוא דלא ברי מיתבי ומראהו עמוק מן העור כמראה חמה עמוקה מן
הצל והתם לבן הוא כמראה חמה ולא כמראה חמה דעמוקה מן הצל ולא כמראה
חמה דאילו התם לבן והכא אדום ולמאי דסליק דעתין מעיקרא הא קא סמקא צפרא ופניא בצפרא
דחלפא אבי וורדי דגן עדן בפניא דחלפא אפתחא דגיהנם ואיכא דאמרי איפכא

בבא בתרא קיט:
והא אמר רב חסדא ניסת פחותה מבת עשרים יולדת עד ששים בת עשרים יולדת עד ארבעים בת
ארבעים שוב אינה יולדת

סנהדרין סג:
אף חזקיה מלך יהודה ביקש אביו לעשות לו כן אלא שסכתו אמו סלמנדרא
רש"י
סלמנדרא. חיה קטנה שיוצאה מתנור שהאש בוערת בו שבע שנים והסך מדמה אין האור שולט בו
ובאחז מצינו כתוב (מ"ב טז) גם את בנו העביר באש ולא מצינו לו בן אלא חזקיהו

סנהדרין צא.

ואם אי אתה מאמין צא לבקעה וראה עכבר שהיום חציו בשר וחציו אדמה למחר השריץ ונעשה כלו בשר

מכות ה.

אמר רבא באו שנים ואמרו במזרח בירה הרג פלוני את הנפש ובאו שנים ואמרו והלא במערב בירה עמנו הייתם חזינן אי כדקיימי במערב בירה מיחזא חזו למזרח בירה אין אלו זוממין ואם לאו הרי אלו זוממין פשיטא מהו דתימא ליחוש לנהורא בריא קמשמע לן
רש"י"ט דרבי יוסי קסבר אשה מזנה משמשת במוך כדי שלא תתעבר
לנהורא בריא. שמא מאור עיניהם של אלו בריא וצופין למרחוק יותר ממנו (וע' נמי רשב"ם לב"ב פד.)

עבודה זרה כ:

אמרו עליו על מלאך המות שכולו מלא עינים בשעת פטירתו של חולה עומד מעל מראשותיו וחרבו שלופה בידו וטיפה של מרה תלויה בו כיון שחולה רואה אותו מזדעזע ופותח פיו וזורקה לתוך פיו ממנה מת ממנה מסריח ממנה פניו מוריקות...אמר מר ממנה מת נימא פליגא דאבוה דשמואל דאמר אבוה דשמואל אמר לי מלאך המות אי לא דחיישנא ליקרא דברייתא הוה פרענא בית השחיטה כבהמה דלמא היא טיפה מחתכה להו לסימנין ממנה מסריח מסייע ליה לרבי חנינא בר כהנא דא"ר חנינא בר כהנא אמרי בי רב הרוצה שלא יסריח מתו יהפכנו על פניו

עבודה זרה כד.

אמר מר ישראל היו משמרין אותה (כלומר: פרק אדומה) משעה שנוצרה מנא ידעינן אמר רב כהנא כוס אדום מעבירין לפניו בשעה שעולה עליה זכר א"ה אמאי דמיה יקרין הואיל ושתי שערות פוסלות בה ומאי שנא דידהו אמר רב כהנא במוחזקת

עבודה זרה כד: תוספות

פרה וחמור בת שלש שנים ודאי לכהן. פי' דקודם שלש ודאי לא ילדה ויש לתמוה דהא מעשה בכל יום דפרה בת שתי שנים יולדת וי"ל דודאי עתה נשתנה העת מכמו שהיה בדורות הראשונים כמו בעינוניתא דורדא דאמרי' פרק אלו טרפות (חולין דף מז. ושם) כל חיויא ברייתא הכי אית להו אלמא גוייתא לית להו ועתה היא בכל הבהמות שלנו

עבודה זרה כה.

וידום השמש וירח עמד עד יקום גוי אויביו
רש"י

וידום. שתק מלומר שירה שבכל עת לכתו אינו שותק ובעמידתו שותק ויהושע אומר שירה בשבילהדכתיב אז ידבר יהושע לה' ביום תת ה' וגו' [ע' נמי רמב"ם על חיות המזלות וחמה וכו']

עבודה זרה כח-כט.

כמה רפואות

עבודה זרה סו

חמרא לגו חלא אביי אמר במשהו ורבא אמר בנותן טעם אביי אמר במשהו ריחיה חלא וטעמא חמרא חלא והוה ליה מין במינו וכל מין במינו במשהו רבא אמר בנותן טעם ריחיה חלא וטעמא חמרא חמרא והוה ליה מין בשאינו מינו וכל מין בשאינו מינו בנותן טעם
רש"י

אבל חמרא לגו חלא. משעה שהגיע לאויר הכלי נהפך היין בריחו לריח החומץ וקודם שנתערבו היו שוין בריחן

אבות ב:יא
רבי יהושע אומר עין הרע ויצר הרע ושנאת הבריות מוציאים את האדם מן העולם
ע' פירוש רבינו יונה ל"עין הרע"

זבחים כב.

אמר ריש לקיש כל המשלים למי מקוה משלים למי כיוור לרביעית אינו משלים למעוטי מאי אילימא
למעוטי טיט הנדוק היכי דמי אי דפרה שוחה ושותה ממנו אפי' לרביעית נמי ואי אין פרה שוחה ושותה
ממנו אפילו למקוה נמי אין משלים אלא למעוטי יבחושין אדומין אפילו בעיניהו נמי דהא תניא רשב"ג
אומר כל שתחילת ברייתו מן המים מטבילין בו

זבחים קיג:

מכל אשר בחרבה מתו בשלמא לדידי דאמינא ירד מבול לא"י משום הכי מתו אלא לדידך אמאי מתו
ג] משום הבלא... בשלמא למ"ד לא ירד מבול לא"י היינו דקם רימא התם אלא למ"ד ירד רימא היכא
קם א"ר ינאי גוריות הכניסו בתיבה והאמר רבה בר בר חנה לדידי חזי לי אורזילא דרימא בת יומא והוי
כהר תבור והר תבור כמה הויא ארבעין פרסי משכא דצואריה תלתא פרסי ו] מרבעתא דרישא פרסא
ופלגא רמא ז] כבא וסכר ירדנא א"ר יוחנן ראשו הכניסו לתיבה והאמר מר מרבעתא דרישא פרסא
ופלגא אלא ח] ראש חוטמו הכניסו לתיבה והא א"ר יוחנן לא ירד מבול לא"י לדברי ר"ל קאמר והא
קסגיא תיבה אמר ר"ל קרניו קשרו בתיבה והאמר רב חסדא אנשי דור המבול ברותחין קלקלו
וברותחין נידונו ולטעמיך תיבה היכי סגיא ועוד עוג מלך הבשן היכא קאי אלא נס נעשה להם שנצטננו
בצידי התיבה

• ע' בן יהוידע

מנחות פז.

אלא אמר רבא היינו טעמא דרבי דכתיב אל תרא יין כי יתאדם
רש"י - היינו טעמא. שאין מביא ישן דכתיב אל תרא יין כי יתאדם דלא הוה חשוב יין אלא אדום
ושנה ראשונה יש בו עיקר אדמומית טפי לא ולא משום דלכבש דמי יין

מנחות פז.

תנא זרק הגיר של שמרים גזבר הקיש בקנה ולימא ליה מימר מסייע ליה לרבי יוחנן דאמר רבי יוחנן
כשם שהדיבור יפה לבשמים כך דיבור רע ליין

חולין ח:

לא דכ"ע בית השחיטה רותח הוא מאן דאמר קולף שפיר ומאן דאמר מדיח איידי דטרידי סימנין
לאפוקי דם לא בלעי איכא דאמרי דכ"ע בית השחיטה צונן מאן דאמר מדיח שפיר מאן דאמר קולף
אגב דוחקא דסכינא בלע סכין טריפה
רש"י

טרידי סימנים לאפוקי דם. כלומר בהוצאת דם הם עסוקים ולא בבליעה: דוחקא דסכין. שמשפשו
בבשר בדוחק בלעה וכיון דלא איפסיק הלכתא ואיסורא דאורייתא הוא עבדין לחומרא דק"ל בשל
תורה הלך אחר המחמיר ומ"מ לכתחלה לא ישחוט דהא השוחט קאמר

חולין כד:

אמר רבי חנינא חמין ושמן שסכתני אמי בילדותי הן עמדו לי בעת זקנותי

חולין מז:

דתניא רבי נתן אומר פעם אחת הלכתי לכרכי הים באתה אשה אחת לפני שמלה בנה ראשון ומת שני
ומת שלישי הביאתו לפני ראיתו שהיה אדום אמרתי לה בתי המתני לי עד שיבלע בו דמו המתנינה לו
ומלה אותו וחיה והיו קורין אותו נתן הבבלי על שמי ושוב פעם אחת הלכתי למדינת קפוטקיא באתה

אשה לפני שמלה בנה ראשון ומת שני ומת שלישי הביאתו לפני ראיתיו שהיה ירוק הצצתי בו ולא היה בו דם ברית אמרתי לה בתי המתיני לו עד שיפול בו דמו המתינה לו ומלה אותו וחיה והיו קורין אותו נתן הבבלי על שמי רש"י

שיבלע בו דמו. שיהא דמו נבלע בבשרו שהיה דמו הולך בין עור לבשר והוי כמי שאין לו דם והדם הוא הנפש ומתוך שאין בו חיות הוא מת במכה קלה

חולין נו:

אמר רבי שמואל בר רב יצחק לא שנו אלא שלא היפך בהן אבל היפך בהן טרפה דכתיב הוא עשך ויכוננך מלמד שברא הקב"ה כונניות באדם שאם נהפך אחת מהן אינו יכול לחיות ... ההוא ארמאה דחזייה לההוא גברא דנפל מאיגרא לארעא פקעיה כרסיה ונפוק מעייניה אתייה לבריה ושחטיה קמיה באחוזת עינים אינגיד ואיתנח עול למעייניה וחייטיה לכרסיה רש"י

היפך בהן. כשהכניסן לתוכו היפך עליונו לתחתיתו או ג] עגולה זו למעלה מכמות שהיתה שהחליף זו למעלה וזו למטה

חולין נח.

חזקיה אמר אין ריאה לעוף ור' יוחנן אמר יש לו וישנה כעלה של וורד בין אגפים מאי אין ריאה לעוף אילימא דלית ליה כלל והא קא חזינא דאית ליה אלא דלא מיטריף ביה והתני לוי טרפות שמנו חכמים בבהמה כנגדן בעוף יתר עליהן עוף נשבר העצם אע"פ שלא ניקב קרום של מוח אלא אין לו לא לינפל ולא ליחמר מ"ט אמר רב חנה הואיל ורוב צלעותיה מגינות עליה והא מדא"ר יוחנן יש לו וישנה כעלה של וורד בין אגפיים מכלל דחזקיה סבר דלית ליה אלא אמרי במערבא משמיה דר' יוסי ברבי חנינא מדבריו של בריבי ניכר שאינו בקי בתרנגולין

חולין סט.

מאי אבר מוליד אבר וחתך ליה ושרי או דלמא מבבלבל זרעיה הדר אמר פשיטא דמבלבל זרעיה דא"כ סומא יולד סומא וקיטע יולד קיטע אלא פשיטא דמבלבל זרעיה והכי קמיבעיא לן בהמה בעלמא לאו מכח חלב ודם קאתיא ושריא הכא נמי לא שנא או דלמא תרי איסורי אמרינן תלתא לא אמרינן

חולין עז.

אמר רב אשי כי הוינן בי רב פפי איבעיא לן נקדר כמין טבעת מהו ופשטנא מהא דאמר רב יהודה אמר רב דבר זה שאלתי לחכמים ולרופאים ואמרו מסרטו בעצם ומעלה ארוכה אבל פרזלא מזרף זרף אמר רב פפא והוא דקנה גרמא דידיה רש"י

מסרטו בעצם. דעלמא ומתוך שהוא מוציא דם מתחבר הבשר ונמשך זה אצל זה ומעלה ארוכה וכן דרך הרופאים מזרף זרף. עושה חריצים בבשר ומכאיב המכה: והוא דקנה גרמא דידיה. שאנו רואים שהעצם מחזיק בשלו סביבות הקדירה מידבק העצם לבשר וסימן התחלת עלות ארוכה הוא

חולין עז:

והתניא אילן שמשיר פירותיו סוקרו בסיקרא וטוענו באבנים בשלמא טוענו באבנים כי היכי דניכחוש חיליה רש"י
דניכחוש חיליה. שמרוב שומנו הוא משירן

חולין קכו:

עכבר שחציו בשר וחציו אדמה הנוגע בבשר טמא באדמה טהור רבי יהודה אומר אף הנוגע באדמה שכנגד הבשר טמא

רש"י

יש מין עכבר שאינו פרה ורבה אלא מעצמו נוצר מאדמה יב] כאשפה המשרצת תולעים ואם עדיין לא נברא העכבר אלא צדו אחד יג] הימני או השמאלי הנוגע בבשר טמא באדמה

חולין קכז.

יש לך בריות גדלות באור ויש לך בריות גדלות באור אילמלי עולות לאויר מיד מתות שבאויר אילמלי יורדות לאור מיד מתות

רש"י

וסלמנדרא. שרץ הנוצר מן האור מעצי הדס על ידי כשפים והסך מדמו אין האור שולט בו וקים ליה לר"ע דמינא דצב הוא: לפסוק זה. ט] משום דמיירי בסלמנדרא: יש לך בריות גדלות באור. סלמנדרא

חולין קכז.

כל שתשמישן ועיבורן שוה יולדין ומגדלין זה מזה וכל שאין תשמישן ועיבורן שוה אין יולדין ומגדלין זה מזה

בכורות ו:

דאמר מר דם נעכר ונעשה חלב...הניחא למאן דאמר דם נעכר ונעשה חלב אלא למאן דאמר איבריה מתפרקין הימנה ואין נפשה חוזרת עליה עד עשרים וארבעה חדש...

רש"י

דאמר מר. במסכת נדה (דף ט.) דם נדות נעכר מחמת הלידה ונעשה חלב הלכך חידוש הוא דמעיקרא הוה דם והאוכלו בכרת והשתא מישתרי: אבריה מתפרקין. מחמת הלידה: ואין נפשה. אין דמה חוזר עליה עד עשרים וארבעה חדש ולפיכך מניקה אינה רואה דם נדה ולא משום דדם נעשה חלב והשתא כיון דלאו מחמת דם קאתי לאו חידוש הוא:

בכורות ז:

כל המוליד מניק וכל המטיל ביצים מלקט חוץ מעטלף שאף על פי שמטיל ביצים מניק [ועוד כהנה] [ולאיזה מין חיה כווננו בזה?]

בכורות מד:

ומעשה באחד שביקש להשתין מים ולא השתין ונמצא כריסו צבה...ת"ר שני נקבים יש בו באדם אחד מוציא שתן ואחד מוציא שכבת זרע ואין בין זה לזה אלא כקליפת השום בשעה שאדם נצרף אם נקבו זה לתוך זה נמצא ה] עקר...תניא רשב"ג אומר עמוד החוזר מביא אדם לידי הדרוקן סילון החוזר מביא אדם לידי ירקון אמר י] רבה בר רב הונא אמר רב קטינא אמר ריש לקיש דם רבה שחין רבה שכבת זרע רבה צרעת רבה צואה רבה הדרוקן רבה מי רגלים רבין ירקון רבה

בכורות מה:

אמר ר"ל גבוה לא ישא גבוהית שמא יצא מהן תורן ננס לא ישא ננסת שמא יצא מהם אצבעי לבן לא ישא לבנה שמא יצא מהם בוהק שחור לא ישא שחורה שמא יצא מהן יב] טפוח

בכורות נד:

וכמה היא רגל בהמה רועה ט"ז מיל

רש"י

כדמפרש בגמרא דהכי שלטא עינא דרועה

בכורות נה.

דאמר רב יהודה אמר רב הנודר ממימי פרת אסור בכל מימות שבעולם היכי דמי ... אלא דאמר לא שתינא ממים דאתו מפרת דאמר רב יהודה אמר רב כל הנהרות למטה משלש נהרות וג' נהרות למטה מפרת והאיכא עינתא דמידלין אמר רב משרשיא הנהו סולמי דפרת נינהו

רש"י

עינתא דמדליין. עינות המים הנובעות בהרים רמים והנהו הוו גבוהים מפרת והיכי אתו מפרת: סולמי דפרת. ה[מקלחין תחת הקרקע ועולין בהרים כמו סולם:

בכורות נה:

דאמר רב אמי אמר רב מיטרא במערבא סהדא רבה פרת

רש"י

סהדא רבה פרת. פרת יורד מא"י לבבל וכשהגשמים יורדין בא"י סהדא רבה הוי פרת בבבל שירדו גשמים במערבא לפי שגדל מחמת הגשמים

ערכין ז.

אמר רב יהודה אמר שמואל האשה היוצאה ליהרג מכין אותה כנגד בית הריון כדי שימות הוולד תחילה כדי שלא תבא לידי ניוול למימרא דהיא קדמה ומתה ברישא והא קיימא לן דוולד מיית ברישא דתנן תינוק בן יומו נוחל ומנחיל ז[ואמר רב ששת נוחל בנכסי האם להנחיל לאחין מן האב דווקא בן יום אחד אבל עובר לא דהוא מיית ברישא ואין הבן יורש את אמו בקבר להנחיל לאחין מן האב ח[הני מילי לגבי מיתה איידי דוולד זוטרא חיותיה עיילא טיפה דמלאך המות ומחתך ט[להו לסימנין אבל נהרגה היא מתה ברישא והא הוה עובדא ופרכיס עד תלת פרכוסי י[מידי דהוי אזנב הלטאה דמפרכסת

ערכין טו:

עתיד לבא מתקבצות כל החיות ובאות אצל ז[נחש ואומרות ארי דורס ואוכל זאב טורף ואוכל אתה מה הנאה יש לך אומר להם וכי מה יתרון לבעל הלשון

כריתות ו:

אמר מר כשהוא שוחק אומר היטב הדק הדק היטב מסייע ליה לר' יוחנן דאמר ר"י כשם שהדיבור רע ליין כן הדיבור יפה לבשמים

רש"י

דיבור רע ליין. במסכת מנחות בפרק כל הקרבנות (דף פז. זרק לד[הגיד של שמרים הגזבר הקיש שהגזבר מקיש בקנה למוציא היין ורומז לו לה[ובלא דבור שרע הוא לנסכים ולא היה מדבר בפיו שהדבור רע ליין

נדה ט.

ת"ר מניקה שמת בנה בתוך עשרים וארבע חדש הרי היא ככל הנשים ומטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה לפיכך אם היתה מניקתו והולכת ארבע או חמש שנים דיה שעתה דברי ר"מ רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אומרים דין שעתן כל עשרים וארבע חדש לפיכך אם היתה מניקתו ארבע וחמש שנים מטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה כשתמצא לומר לדברי ר"מ דם נעכר ונעשה חלב לדברי רבי יוסי ורבי יהודה ורבי שמעון אבריה מתפרקין ואין נפשה חוזרת עד עשרים וארבע חדש

רש"י

דיה שעתה. אע"פ שמת שאין הטעם תלוי ביניקת הולד אלא מתוך צער לידה אבריה מתפרקין ודמה מסתלק ואינו חוזר עד כ"ד חדש הלכך לא שנא מת לא שנא חי: לפיכך. כיון דלאו בתינוק תליא מילתא אם היתה מניקתו כו' שהרי לסוף כ"ד חדש חוזר הדם

נדה יז.

האוכל שום קלוף כו': ואע"ג דמנחי בסילתא ומציירי וחתמי רוח רעה שורה עליהן ולא אמרן אלא דלא שייר בהן עיקרן או קליפתן אבל שייר בהן עיקרן או קליפתן לית לן בה

[...]

הלן בבית הקברות...כדי שתשרה עליו רוח טומאה זימנין דמסכנין ליה

[...]

דאמר מר מקיז דם ומשמש מטתו הויין לו בנים ויתקין הקיזו שניהם ושמשו הויין לו בנים בעלי ראתן אמר רב ולא אמרן אלא דלא טעים מידי אבל טעים מידי לית לן בה

נדה יז:

החדר מבפנים והפרוזדור מבחוץ ועלייה בנויה על שתיהן ולול פתוח בין עלייה לפרוזדור נמצא מן הלול ולפנים ספקו טמא מן הלול ולחוץ ספקו טהור רש"י

מבפנים ופרוזדור מבחוץ. שניהם זה אצל זה בעובי גופה חדר לצד אחוריה ופרוזדור לפנייה וכותלי רחם למטה באמצע פרוזדור ודרך שם דמים יוצאים

נדה כב:

ומי איכא כי האי גוונא אין והתניא א"ר אלעזר בר' צדוק שני מעשים העלה אבא מטבעין ליבנה מעשה באשה שהיתה מפלת כמין קליפות אדומות ובאו ושאלו את אבא ואבא שאל לחכמים וחכמים שאלו לרופאים ואמרו להם אשה זו מכה יש לה בתוך מעיה שממנה מפלת כמין קליפות תטיל למים אם נמוחו טמאה ושוב מעשה באשה שהיתה מפלת כמין שערות אדומות ובאה ושאלה את אבא ואבא שאל לחכמים וחכמים לרופאים ואמרו להם שומא יש לה בתוך מעיה שממנה מפלת כמין שערות אדומות תטיל למים אם נמוחו טמאה

נדה כד:

תניא אבא שאול אומר קובר מתים הייתי והייתי מסתכל בעצמות של מתים השותה יין חי עצמותיו שרופין מזוג עצמותיו סכוין כראוי עצמותיו משוחין וכל מי ששתייתו מרובה מאכילתו עצמותיו שרופין אכילתו מרובה משתייתו עצמותיו סכוין כראוי עצמותיו משוחין א] תניא אבא שאול אומר ואיתימא רבי יוחנן קובר מתים הייתי פעם אחת רצתי אחר צבי ונכנסתי בקולית של מת...

נדה כה:

אין סנדל שאין עמו ולד

נדה כו:

מי איתנהו להני שינויי והא תניא כשהן יוצאין אין יוצאין אלא כרוכין אמר רב פפא שמע מינה מדרך כריך ליה ולד לסנדל אפלגיה ומשלחין ליה כלפי רישיה גבי בכורות כגון שיצאו דרך ראשיהם דסנדל קדים ונפיק גבי כריתות שיצאו דרך מרגלותיהם דולד קדים ונפיק

נדה ל.

רבי ישמעאל אומר יום מ"א תשב לזכר ולנדה יום פ"א תשב לזכר ולנקבה ולנדה שהזכר נגמר למ"א והנקבה לפ"א וחכ"א אחד בריית הזכר ואחד בריית הנקבה זה וזה מ"א

נדה ל:

אמרו לו לר' ישמעאל מעשה בקליאופטרא מלכת אלכסנדרוס שנתחייבו שפחותיה הריגה למלכות ובדקן ומצאן זה וזה למ"א...אמר להם ר' ישמעאל מעשה בקלפטרא מלכת יונית שנתחייבו שפחותיה הריגה למלכות ובדקן ומצאן זכר לארבעים ואחד ונקבה לפ"א

דרש רבי שמלאי למה הולד דומה במעי אמו לפנקס שמקופל ומונח ידיו על שתי צדעיו שתי אציליו על ב' ארכובותיו וב' עקביו על ב' עגבותיו וראשו מונח לו בין ברכיו ופיו סתום וטבורו פתוח ואוכל ממה שאמו אוכלת ושותה ממה שאמו שותה ואינו מוציא רעי שמא יהרוג את אמו וכיון שיצא לאויר העולם נפתח הסתום ונסתם הפתוח שאלמלא כן אינו יכול לחיות אפילו שעה אחת ונר דלוק לו על ראשו וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו

נדה לא.

תנו רבנן שלשה חדשים הראשונים ולד דר במדור התחתון אמצעיים ולד דר במדור האמצעי אחרונים ולד דר במדור העליון וכיון שהגיע זמנו לצאת מתהפך ויוצא וזהו חבלי אשה...מאי שנא חבלי נקבה מרובין משל זכר זה בא כדרך תשמישו וזה בא כדרך תשמישו זו הופכת פניה וזה אין הופך פניו

שם

תנו רבנן שלשה שותפין יש באדם הקב"ה ואביו ואמו אביו מזריע הלובן שממנו עצמות וגידים וצפרנים ומוח שבראשו ולובן שבעין אמו מזרעת אדם שממנו עור ובשר ושערות ושחור שבעין והקב"ה נותן בו רוח ונשמה וקלסתר פנים וראיית העין ושמיעת האוזן ודבור פה והלוך רגלים ובינה והשכל

שם

אמר רבי אמי אשה מזרעת תחילה יולדת זכר איש מזריע תחילה יולדת נקבה...אמר רבא הרוצה לעשות כל בניו זכרים יבעול וישנה ואמר רבי יצחק אמר רבי אמי אין אשה מתעברת אלא סמוך לוסתה שנאמר הן בעון חוללתי א[ורבי יוחנן אמר סמוך לטבילה שנאמר ובחטא יחמתני אמי

נדה מד.

ודוקא בן יום אחד אבל עובר לא מ"ט דהוא מיית ברישא ואין הבן יורש את אמו בקבר להנחיל לאחיו מן האב איני והא הוה עובדא ופרכס עד תלת פרכסי אמר מר בריה דרב אשי מידי דהוה אזנב הלטאה דמפרכסת

נדה מח.

משנה: בא העליון עד שלא בא התחתון אף על פי שאי אפשר ר' מאיר אומר לא חולצת ולא מתיבמת וחכ"א או חולצת או מתיבמת מפני שאמרו אפשר לתחתון לבא עד שלא בא העליון אבל אי אפשר לעליון לבא עד שלא בא התחתון
גמרא: אי לא תנא אע"פ שאי אפשר הוה אמינא רוב נשים תחתון אתי ברישא ומיעוט עליון אתי ברישא ורבי מאיר לטעמיה דחייש למיעוטא ורבנן לטעמייהו דלא חיישי למיעוטא והני מילי בסתמא אבל היכא דבדקן ולא אשכחן אימר מודו ליה רבנן לר"מ דעליון קדים קמ"ל דאי אפשר ודאי אתי ומנתר הוא דנתר

נדה מח:

תניא רשב"ג אומר בנות כרכים תחתון ממהר לבא מפני שרגילות במרחצאות בנות כפרים עליון ממהר לבא מפני שטוחנות ברחים ר"ש בן אלעזר אומר בנות עשירים צד ימין ממהר לבא שנישוף באפקריסותן בנות עניים צד שמאל ממהר לבא מפני ששואבות כדי מים עליהן ואיבעית אימא מפני שנושאין אחיהן על גססיהן ת"ר צד שמאל קודם לצד ימין רבי חנינא בן אחי ר' יהושע אומר מעולם לא קדם צד שמאל לצד ימין חוץ מאחת שהיתה בשכונתי שקדם צד שמאל לצד ימין וחזר לאיתנו

נדה נב:

ויאמר אליו שוטה שבעולם הרבה נימין בראתי בראשו של אדם ולכל נימא ונימא בראתי לו גומא בפני עצמה שלא יהיו שתי יונקות מגומא אחת שאלמלא שתי יונקות מגומא אחת מכחיש מאור עיניו של אדם

נדה נה:

דאמר רב האי מאן דבעי דלסתמיה לעיניה ליכחול מעובד כוכבים
רש"י

במתניתא דמעת עינו. ונוקמה בשגוררה דרך הפה דהאמר רב אפשר לגוררה דרך הפה

נדה נט:

מאי שנא עומדת דאמרינן מי רגלים הדור למקור ואייתי דם יושבת נמי נימא מי רגלים הדור למקור ואייתי דם אמר שמואל במזנקה מזנקה

רש"י

במזנקה. מקלחת דכיון דנפק בקילוח כי אורחא לא דחיקא ולא הדור מי רגלים למקור ואין דרך דם מקור לצאת עם מי רגלים אבל שותתת איידי דאוקמה אנפשה הוא ואיכא למימר הדור כאילו עומדת אבל עומדת אי אפשר לה לזנק

זבים פ"ד מ"ז

רבי יוסי אומר, הסוס מטמא ברגליו, והחמור בידיו--שמשענת הסוס על רגליו, ומשענת החמור על ידיו

בראשית רבה (י ו)

אמר רבי סימון: אין לך כל עשב ועשב מלמטה שאין לו מזל ברקיע ומכה אותו ואומר לו גדל, הדא הוא דכתיב (איוב לח לג): הידעת חקות שמים אם תשים משטרו בארץ. והנה המרכיב כלאים או זורען בכדי שינקו זה מזה מבטל חקות שמים, ולכך אמר בהם את חקותי תשמורו, כי הם חקות שמים. וכך אמר רבי חנינא משום רבי פנחס: משום חקים שחקקתי בהם את עולמי (ירושלמי כלאים פ"א ה"ז).

רמב"ן לויקרא יט:ט

וכבר כתבתי בסדר בראשית (א יא): שהצמחים כולם יסודותם בעליונים ומשם ציווה להם השם את הברכה חיים עד העולם, והנה המערב כלאים מכחיש ומערב מעשה בראשית. • והלא מצינו כמה מיני צמחים ובעלי חיים חדשים המעולים מבקדם!

רמב"ן בדרשה על דברי קהלת (עמוד קפו)

יש לו תנועה תמידית ואינו כמו עמידת הארץ שלא תנוע כלל אבל גם הוא שואף אל מקומו

ספר החינוך מצוה רצ"ד ומצוה קס"ט

• השגחת ד' על מיני חיות שאינן עתידים להכלות